

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 5/414/CP/16.08.2011

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 11303/PA
20.11 Luna 08 Ziua 03

Nr. 34961/27.07.2011

SG
[Signature]

Doamnei deputat Roberta Alma ANASTASE
Președintele Camerei Deputaților
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

AST pt. BP
[Signature]

Parlamentul României
Camera Deputaților
E.P. Nr. 804 din 18.08.2011

Stimată doamnă Președinte,

Se transmit

pt. informare la
La nivelul Consiliului Uniunii Europene se află în curs de negociere propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale și propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

- Comisia Juridică
Până în prezent, au avut loc 4 reuniuni ale grupului de lucru JUSTCIV – Grupul de lucru privind chestiuni de drept civil (regimuri matrimoniale) în care s-au dezbătut în primă lectură articolele celor două propuneri de regulament.

- Dep. Studiilor parlamentare și de relații europene
Ministerul Justiției a participat la reuniunile grupului de lucru, ținând cont de Opiniile Camerei Deputaților și de Hotărârile Senatului cu privire la conformitatea celor două propuneri cu principiul subsidiarității și principiul proporționalității.

[Signature]
În cadrul reuniunii JUSTCIV - Regimuri matrimoniale - din 15 – 16 iunie 2011, Președinția ungară a solicitat din partea statelor membre, până la data de 9 septembrie 2011, comentarii scrise referitoare la capitolele I și II din cele două propuneri de Regulament mai sus menționate.

În acest sens, având în vedere, pe de o parte, necesitatea implicării Parlamentului național în activitățile Uniunii Europene și, pe de altă parte, importanța și implicațiile celor două propuneri de regulament, vă rugăm să aveți amabilitatea de a ne transmite până luni, 5 septembrie 2011, comentariile scrise ale Camerei Deputaților referitoare la primele două capitole din propunerile de regulament în discuție.

O solicitare similară a fost adresată și Senatului României.

Alăturăm prezentei, documentele pe baza cărora au avut loc dezbaterile până în prezent, respectiv: 8160/11 JUSTCIV 64, 8145/11 JUSTCIV 63, 8253/11 JUSTCIV 69 + ADD 1 și 8163/11 JUSTCIV 65.

Pentru informații suplimentare, desemnăm ca persoană de contact pe doamna Anca STOICA, director, Direcția Afaceri Europene (telefon: 037 204 1151/1152; fax: 037 204 1099; e-mail: anca.stoica@just.ro).

Cu deosebită considerație,

Cătălin Marian PREDOIU

Ministrul Justiției

Ministerul Justiției
Secretar de Stat
ALINA MIHAELA BICA

**CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE**

**Bruxelles, 29 martie 2011 (30.03)
(OR. en)**

8160/11

**Dosar interinstituțional:
2011/0059 (CNS)**

JUSTCIV 64

PROPUNERE

Sursă:	Comisia
Data:	18 martie 2011
Subiect:	Propunere de regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor propunerea din partea Comisiei, transmisă printr-o notă de însoțire din partea dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director, către dl Pierre de BOISSIEU, Secretar General al Consiliului Uniunii Europene.

Anexă: COM(2011) 126 final¹

¹ Document de lucru al serviciilor Comisiei, Analiză de impact, este disponibil în documentul 8253/11 JUSTCIV 69, iar Document de lucru al serviciilor Comisiei, Sinteza analizei de impact, este disponibil în documentul 8253/11 ADD 1 JUSTCIV 69.

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.3.2011
COM(2011) 126 final

2011/0059 (CNS)

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

**privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor
judecătorești în materia regimurilor matrimoniale**

{COM(2011) 125 final}

{COM(2011) 127 final}

{SEC(2011) 327 final}

{SEC(2011) 328 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

1.1. Context general

Articolul 67 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede, la alineatul (1), că Uniunea constituie un spațiu de libertate, securitate și justiție, cu respectarea drepturilor fundamentale și a diferitelor sisteme de drept. Alineatul (4) al acestui articol prevede că Uniunea facilitează accesul la justiție, în special pe baza principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare și extrajudiciare în materie civilă. Articolul 81 din același tratat menționează în mod expres măsuri care urmăresc să asigure „recunoașterea reciprocă între statele membre a deciziilor judiciare și extrajudiciare și executarea acestora”, precum și „compatibilitatea normelor aplicabile în statele membre în materie de conflict de legi și de competență”. Numeroase instrumente au fost deja adoptate pe această bază, în special Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, însă acestea nu includ în domeniul lor de aplicare regimurile matrimoniale.

Adoptarea unui instrument european în materia regimurilor matrimoniale figura deja printre prioritățile Planului de acțiune de la Viena din 1998. Programul de recunoaștere reciprocă a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială² adoptat de Consiliu la 30 noiembrie 2000, a prevăzut elaborarea unui instrument referitor la competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia „regimurilor matrimoniale și a consecințelor patrimoniale ale separării cuplurilor necăsătorite”. Programul de la Haga³, adoptat de Consiliul European la 4-5 noiembrie 2004, care a stabilit ca prioritate principală punerea în aplicare a Programului de recunoaștere reciprocă din 2000, solicitase Comisiei să prezinte o carte verde privind „reglementarea conflictelor de legi în materia regimului matrimonial, abordând în principal problema competenței judiciare și a recunoașterii reciproce” și subliniasse necesitatea adoptării, până în 2011, a unui instrument în acest domeniu.

Programul de la Stockholm adoptat la 11 decembrie 2009 de Consiliul European menționează, de asemenea, că recunoașterea reciprocă trebuie extinsă la regimurile matrimoniale și la consecințele patrimoniale ale separării cuplurilor.

În „Raportul pe 2010 privind cetățenia Uniunii: eliminarea obstacolelor din calea exercitării drepturilor cetățenilor Uniunii”⁴, adoptat la 27 octombrie 2010, Comisia a identificat incertitudinea în privința drepturilor de proprietate ale cuplurilor internaționale ca fiind unul din principalele obstacole cu care încă se confruntă cetățenii UE în viața de zi cu zi, atunci când își exercită, dincolo de frontierele naționale, drepturile conferite de UE. Prin urmare, Comisia a anunțat, ca modalitate de remediere a acestei situații, adoptarea în 2011 a unei propuneri de instrument legislativ care să permită cuplurilor internaționale (soți sau parteneri înregistrați) să afle cu mai multă ușurință, ce instanțe judecătorești sunt competente și ce legislație se aplică drepturilor lor de proprietate.

² JO C 12 din 15.1.2001, p.1.

³ JO C 53 din 3.3.2005, p.1.

⁴ COM(2010)603.

1.2. Motivele și obiectivele propunerii

Mobilitatea crescută a persoanelor într-un spațiu fără frontiere interioare antrenează o creștere semnificativă a uniunilor între resortisanții din state membre diferite, precum și prezența acestor cupluri într-un stat membru, fără a avea naționalitatea acestuia, la care se adaugă deseori achiziționarea de bunuri situate pe teritoriul mai multor state membre ale Uniunii. Un studiu realizat de consorțiul ASSER-UCL⁵ în 2003 a evidențiat importanța fenomenului cuplurilor transnaționale în cadrul Uniunii și dificultățile practice și juridice cu care acestea se confruntă, atât în ceea ce privește administrarea curentă a bunurilor cuplului, cât și în momentul împărțirii acestora, ca urmare a separării cuplului sau a decesului uneia din părți. Aceste dificultăți sunt deseori legate de diferențele mari între normele aplicabile, atât de drept material cât și de drept internațional privat, care reglementează materia efectelor patrimoniale ale căsătoriilor.

Din cauza particularităților proprii căsătoriei și parteneriatului înregistrat și a diferitelor consecințe juridice pe care le produc aceste forme de uniune, Comisia prezintă două propuneri distincte de regulamente: unul referitor la competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale și altul referitor la competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Prezența propunere vizează în special instituirea în Uniunea Europeană a unui cadru juridic clar, având ca obiect stabilirea instanței judecătorești competente, legea aplicabilă în materia regimurilor matrimoniale și facilitarea circulației hotărârilor judecătorești și a actelor între statele membre.

2. REZULTATUL CONSULTĂRILOR – ANALIZA DE IMPACT

Înainte de pregătirea prezentei propuneri a avut loc o amplă consultare a statelor membre, a celorlalte instituții și a publicului. În urma studiului realizat în 2003, Comisia a publicat la 17 iulie 2006 o Carte verde privind reglementarea conflictelor de legi în materia regimului matrimonial, ce abordează în special competența judiciară și recunoașterea reciprocă⁶ și care a inițiat o amplă consultare în acest domeniu. Pentru pregătirea propunerii, Comisia a constituit un grup de experți numit „PRM/III”. Acesta a fost alcătuit din membri proveniți din diferitele profesii vizate, reprezentând diferitele culturi juridice europene și s-a reunit de cinci ori în perioada 2008-2010. De asemenea, la 28 septembrie 2009, Comisia a organizat o dezbatere publică în cursul căreia schimburile de idei cu cei aproximativ o sută de participanți au confirmat necesitatea unui instrument al Uniunii în materia regimurilor matrimoniale care să reglementeze în special competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești. Pentru a discuta liniile mari ale propunerii în curs de pregătire, la 23 martie 2010 a fost organizată o reuniune cu experții naționali.

În sfârșit, Comisia a realizat o analiză de impact comună propunerilor de regulamente referitoare la regimurile matrimoniale și, respectiv, la efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate. Aceasta este anexată prezentei propuneri.

⁵ Studiul privind regimurile matrimoniale ale cuplurilor căsătorite și patrimoniul cuplurilor necăsătorite reglementate de dreptul internațional privat și de dreptul intern al statelor membre ale Uniunii, Consorțiul ASSER-UCL, http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

⁶ COM(2006)400.

3. ASPECTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

3.1. Temeiul juridic

Temeiul juridic al prezentei propuneri este articolul 81 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care conferă Consiliului competența de a adopta, după consultarea Parlamentului European, măsuri de dreptul familiei care au implicații transfrontaliere.

Materia regimurilor matrimoniale depinde de existența relațiilor de familie între persoanele în cauză. Într-adevăr, regimul matrimonial, care privește relațiile patrimoniale dintre soți, precum și dintre soți și terți, este strâns legat de faptul căsătoriei, astfel încât trebuie considerat ca făcând parte din dreptul familiei. Acesta nu există decât prin faptul căsătoriei și dispare o dată cu încetarea sau desfacerea acesteia (ca urmare a decesului unuia dintre soți, a divorțului sau a separării de drept a cuplului).

Obiectivul prezentei propuneri este de a stabili un set complet de norme de drept internațional privat aplicabile în materia regimurilor matrimoniale. Astfel, propunerea vizează competența judiciară, legea aplicabilă, precum și recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în materia regimurilor matrimoniale. Normele conținute în propunere intervin doar în situații cu caracter transnațional.

3.2. Principiul subsidiarității

Obiectivele propunerii nu pot fi realizate decât sub forma unor norme comune în materia regimurilor matrimoniale, care trebuie să fie identice pentru a asigura securitate juridică și previzibilitate pentru cetățeni. Prin urmare, o acțiune unilaterală a statelor membre nu ar putea realiza acest obiectiv. În această materie există două convenții internaționale ale Conferinței de drept internațional privat de la Haga, Convenția din 17 iulie 1905 privind conflictele de legi referitoare la efectele căsătoriei asupra drepturilor și obligațiilor soților în cadrul raporturilor lor personale și asupra bunurilor soților, și Convenția din 14 martie 1978 privind legea aplicabilă regimurilor matrimoniale, însă acestea nu au fost ratificate decât de 3 state membre și nu oferă soluțiile așteptate în raport cu amploarea problemelor vizate prin prezenta propunere, evidențiate atât de analiza de impact cât și de consultarea publică. Având în vedere natura și amploarea problemelor cu care se confruntă cetățenii, obiectivele propunerii nu pot fi realizate decât la nivelul Uniunii.

3.3. Principiul proporționalității

Propunerea este conformă cu principiul proporționalității deoarece se limitează la ceea ce este strict necesar pentru atingerea obiectivelor. Propunerea nu armonizează normele de drept ale statelor membre privind regimurile matrimoniale și nu afectează nici regimul fiscal al lichidării regimurilor matrimoniale astfel cum acesta este prevăzut de legislația statelor membre. Propunerea nu va implica nicio sarcină financiară sau administrativă pentru cetățeni și va crea o sarcină suplimentară foarte redusă pentru autoritățile naționale relevante.

3.4. impactul asupra drepturilor fundamentale

Conform strategiei Uniunii pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană⁷, Comisia a verificat dacă propunerea respectă drepturile enunțate în cartă.

Aceasta nu aduce atingere dreptului la respectarea vieții private și de familie și dreptului la căsătorie și la întemeierea unei familii conform legilor naționale, prevăzute respectiv la articolele 7 și 9 din cartă.

Dreptul de proprietate, prevăzut la articolul 17 din cartă, este consolidat. Previzibilitatea în ceea ce privește legea aplicabilă tuturor bunurilor cuplului va permite într-adevăr soților să își exercite în mod efectiv de dreptul lor de proprietate.

Comisia a verificat, de asemenea, că se ține cont de articolul 21 care interzice discriminarea de orice natură.

În sfârșit, dispozițiile propuse îmbunătățesc accesul la justiție în Uniune pentru cetățeni și, în special, pentru cuplurile căsătorite. Acestea facilitează aplicarea articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale care garantează dreptul la o cale de atac eficientă și dreptul de a avea acces la o instanță judecătorească imparțială. Prin prevederea unor criterii obiective de stabilire a instanței judecătorești competente sunt înlăturate procedurile paralele, precum și recursarea precipitată a părții mai active la instanța mai favorabilă, în detrimentul celeilalte părți.

3.5 Alegerea instrumentului

Necesitatea asigurării securității juridice și a previzibilității impune norme clare și uniforme, sub forma unui regulament. Normele propuse în materie de competență, lege aplicabilă și circulație a hotărârilor judecătorești sunt detaliate și precise și nu trebuie transpuse în legislația națională. Obiectivele de securitate și de previzibilitate juridică nu ar putea fi pe deplin realizate dacă statele membre ar dispune de o marjă de apreciere în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor.

4. IMPLICAȚII BUGETARE, SIMPLIFICARE ȘI COERENȚA CU CELELALTE POLITICI ALE UNIUNII

4.1. Implicații bugetare

Propunerea nu va avea implicații asupra bugetului Uniunii.

4.2. Simplificare

Armonizarea normelor de competență va simplifica în mod considerabil procedurile permițând stabilirea, conform unor norme comune, a instanței judecătorești competente să judece o cauză privind regimul matrimonial. Extinderea competenței instanțelor judecătorești sesizate cu o acțiune de divorț, de separare de drept, de anulare a căsătoriei sau cu o procedură succesorală, în aplicarea instrumentelor existente sau viitoare ale Uniunii, la acțiunile conexe privind regimul matrimonial,

⁷ Comunicare a Comisiei - COM(2010) 573, din 19.10.2010.

va face posibil ca aceeași instanță judecătorească să se pronunțe asupra tuturor problemelor cetățenilor în aceste materii.

Armonizarea normelor privind conflictele de legi va simplifica în mod considerabil procedurile, permițând cetățenilor să stabilească legislația aplicabilă pe baza unui set unic de norme, care înlocuiesc normele naționale privind conflictele de legi existente în statele membre participante.

În sfârșit, normele propuse privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești vor facilita circulația acestora dintr-un stat membru într-altul.

4.3. Coerența cu alte politici și obiective ale Uniunii

Prezenta propunere se înscrie, astfel cum s-a subliniat în Raportul pe 2010 privind cetățenia Uniunii, menționat anterior, în cadrul exercițiului lansat de Comisie în vederea eliminării obstacolelor cu care se confruntă cetățenii Uniunii atunci când își exercită, în viața de zi cu zi, drepturile ce le sunt conferite de UE.

5. OBSERVAȚII PE MARGINEA ARTICOLELOR

5.1. Capitolul I: domeniul de aplicare și definiții

Articolul 1

Conceptul de regim matrimonial trebuie interpretat în mod autonom și trebuie să se refere atât la aspectele privind administrarea curentă a bunurilor soților, cât și la cele referitoare la lichidarea acestora, ca urmare a separării cuplului sau a decesului unuia din membri.

În contextul stabilirii domeniilor vizate de viitorul instrument, s-a preferat întocmirea unei liste exhaustive a materiilor care nu fac parte din domeniul de aplicare al regulamentului. Astfel, materiile acoperite deja de regulamentele în vigoare ale Uniunii, precum obligațiile de întreținere⁸, în special între soți, și aspectele privitoare la validitatea și efectele liberalităților⁹ nu vor face parte din domeniul de aplicare al regulamentului. Aspectele ce țin de dreptul succesoral sunt, de asemenea, excluse din domeniul de aplicare a acestuia.

Regulamentul nu afectează natura drepturilor reale asupra bunurilor, calificarea bunurilor și a drepturilor și nici stabilirea prerogativelor titularului acestor drepturi.

De asemenea, se exclude publicitatea drepturilor asupra bunurilor, în special funcționarea registrului funciar și efectele înscrierii sau nu în acest registru.

Articolul 2

În vederea asigurării coerenței și pentru facilitarea înțelegerii și a punerii în aplicare a acestora, anumite definiții ale noțiunilor folosite în prezentul regulament sunt aceleași cu cele folosite în alte instrumente ale Uniunii în vigoare sau în curs de negociere.

⁸ Reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 4/2009 (JO L 7 din 10.1.2009, p. 1).

⁹ Reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 593/2008 (JO L 177 din 4.7.2008, p.6).

De altfel, definiția propusă a noțiunii de „instanță judecătorească”, este redactată astfel încât să includă autoritățile și persoanele care își exercită atribuțiile prin delegare sau desemnare de către o instanță judecătorească și să permită asimilarea actelor eliberate de aceste autorități cu hotărârile judecătorești, în ceea ce privește modalitatea de recunoaștere și de executare într-un alt stat membru decât cel în care au fost emise.

5.2. Capitolul II: competența

Procedurile judiciare privind regimurile matrimoniale au deseori legătură cu lichidarea acestora, cauzată de încetarea vieții de cuplu, ca urmare a decesului unuia din soți sau a separării acestora.

Obiectivul urmărit prin acest regulament este în special acela de a permite ca diferitele proceduri conexe să fie aplicate de instanțele judecătorești ale aceluiași stat membru. În acest sens, regulamentul asigură concordanța normelor de stabilire a competenței instanțelor judecătorești sesizate pentru a se pronunța asupra aspectelor patrimoniale ale uniunilor, cu normele deja existente sau preconizate în alte instrumente europene.

Articolul 3

Astfel, și pentru ca în cazul decesului unuia din soți, instanța judecătorească sesizată să se poată pronunța atât asupra succesiunii soțului predecedat cât și asupra lichidării regimului său patrimonial, prezentul articol prevede ca instanța competentă în materie de succesiuni și testamente să fie competentă să se pronunțe și asupra lichidării regimului matrimonial determinată de deschiderea succesiunii sau a testamentului, conform normelor prevăzute de propunerea de regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni precum și privind crearea unui certificat european de moștenitor.

Articolul 4

În același mod, instanța competentă să se pronunțe asupra divorțului, anulării căsătoriei sau separării de drept, conform dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 2201/2003, va putea, în cazul în care partenerii sunt de acord, să se pronunțe și asupra altor aspecte privind regimul matrimonial care rezultă din această procedură.

Articolul 5

Acest articol prevede, între altele, norme proprii de competență care trebuie aplicate, mai puțin în cazul procedurilor succesoriale sau de separare a cuplului (de exemplu, în caz de schimbare a regimului matrimonial la inițiativa soților). O listă de factori de legătură enumerați în ordinea importanței permite stabilirea statului membru ale cărui instanțe judecătorești sunt competente să se pronunțe asupra procedurilor privind aspectele regimului matrimonial.

Factorii de legătură propuși sunt, în special, reședința obișnuită comună a soților, ultima reședință obișnuită comună în cazul în care unul dintre soți încă mai locuiește acolo sau reședința obișnuită a părântului. Acești factori sunt foarte des întâlniți și coincid deseori cu locul unde sunt situate bunurile soților.

Articolul 6

În cazul în care, în urma aplicării articolelor precedente, nu este stabilită competența instanțelor judecătorești ale niciunui stat membru, acest articol permite stabilirea statului membru ale cărui instanțe vor putea, cu titlu de excepție, să se pronunțe asupra acestei proceduri. Această normă garantează accesul la justiție al soților și al terților interesați, în cazul în care un bun sau bunuri ale unuia din soți sau ale ambilor soți se află pe teritoriul acestui stat membru, precum și în cazul în care ambii soți au cetățenia acestui stat membru.

5.3. Capitolul III: legea aplicabilă

Articolul 15

Alegerea regulamentului este cea a unui regim unitar: toate bunurile soților sunt supuse unei legi unice, legea aplicabilă regimului matrimonial.

Bunurile imobile au o importanță specială în patrimoniul cuplurilor și una din posibilitățile avute în vedere este ca acestea să facă obiectul legii statului în care se află (*lex rei sitae*), ceea ce presupune autorizarea unei anumite „fracționări” a legii aplicabile regimului matrimonial al unui cuplu. Această soluție pare însă să creeze dificultăți, în special în momentul lichidării regimului matrimonial, deoarece antrenează o fragmentare nedorită a unității regimului matrimonial (aceasta în timp ce pasivul ar rămâne unitar) precum și aplicarea unor legi distincte diferitelor bunuri care compun regimul matrimonial. Astfel, regulamentul prevede că legea aplicabilă regimului matrimonial, fie că este aleasă de soți sau stabilită, în lipsa unei astfel de alegeri, prin alte dispoziții, se va aplica tuturor bunurilor mobile sau imobile ale soților, indiferent de locul unde se află acestea.

Articolul 16

În cadrul consultațiilor care au avut loc, s-a ajuns la un consens larg în favoarea recunoașterii unei anumite libertăți a părților în ceea ce privește stabilirea legii aplicabile regimului matrimonial. Posibilitatea recunoscută soților de a alege această lege trebuie reglementată pentru a se preveni alegerea unei legi care are prea puțină legătură cu realitatea sau evoluția situației cuplului, și trebuie să poată fi întemeiată pe legea reședinței obișnuite sau a cetățeniei unuia dintre soți sau viitori soți.

Articolul 17

În cea mai mare parte a statelor membre, majoritatea soților nu aleg în mod expres legea aplicabilă regimului lor matrimonial, de unde rezultă importanța prevederii unor dispoziții comune tuturor statelor membre care să permită stabilirea legii aplicabile în aceste situații. O listă a factorilor de legătură obiectivi aplicabili în ordinea importanței permite identificarea legii aplicabile asigurând astfel o previzibilitate atât pentru soți cât și pentru terți. Aceste criterii asigură un echilibru între realitatea vieții cuplului, fiind vorba, în special, de stabilirea primei reședințe obișnuite comune și de necesitatea de a putea stabili cu ușurință legea aplicabilă regimului lor matrimonial.

Articolul 18

În afară de posibilitatea recunoscută soților de a alege legea aplicabilă în momentul încheierii căsătoriei (articolul 16), acest articol permite, de asemenea, efectuarea acestei alegeri ulterior, pe parcursul vieții cuplului. De asemenea, soții care au ales legea aplicabilă în momentul căsătoriei pot decide ulterior să schimbe această lege și să aleagă alta.

Este posibilă numai schimbarea voluntară a legii aplicabile soților. Dispozițiile regulamentului nu prevăd o schimbare automată a legii aplicabile, fără manifestarea voinței părților în acest sens, sau fără ca acestea să fi fost informate pentru a evita orice sursă de incertitudine juridică.

De altfel, pentru a evita ca schimbarea legii aplicabile regimului matrimonial să aibă efecte nedorite pentru soți, această schimbare nu trebuie să producă efecte decât pentru viitor, cu excepția cazului în care soții decid în mod expres să îi confere un caracter retroactiv.

Protecția drepturilor terților împotriva eventualității modificării regimului matrimonial al cuplului care le-ar afecta interesele este asigurată, regulamentul prevăzând că efectele schimbării regimului matrimonial se vor produce doar asupra părților și nu vor afecta drepturile terților.

Articolele 19-20

Aceste dispoziții reglementează modalitățile formale de alegere a legii aplicabile și condițiile de formă ale convenției matrimoniale. Acestea au drept obiectiv, de asemenea, să contribuie la protecția grupurilor vulnerabile, reprezentate adesea de soție, în cadrul unui cuplu.

Articolul 22

Pentru a ține cont de normele naționale și, în special, de cele privind protecția locuinței familiale, această dispoziție permite refuzarea aplicării unei legi străine într-un stat și aplicarea legii proprii a acestuia. Astfel, în vederea asigurării protecției locuinței familiale, un stat membru pe teritoriul căruia se află această locuință își va putea impune propriile norme de protecție a locuinței familiale. Cu titlu excepțional, acest stat poate aplica propria sa lege oricărei persoane aflate pe teritoriul său, aceasta fiind preferată dispozițiilor legii aplicabile în mod obișnuit sau legii convenției matrimoniale a acestei persoane, încheiată într-un alt stat membru.

5.4. Capitolul IV: recunoaștere, forță executorie și executare

Propunerea prevede libera circulație a hotărârilor judecătorești, actelor autentice și a tranzacțiilor judiciare în materia regimurilor matrimoniale. Ea realizează astfel o recunoaștere reciprocă, bazată pe încrederea mutuală ce rezultă din integrarea statelor membre în cadrul Uniunii Europene.

Această liberă circulație se concretizează într-o procedură uniformă de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești, actelor autentice și tranzacțiilor judiciare provenind dintr-un alt stat membru și înlocuiește procedurile naționale în vigoare în prezent în diferitele state membre. Motivele de nerecunoaștere sau de refuzare a executării sunt, de asemenea, armonizate la nivel european și au fost reduse la minimum necesar. Acestea înlocuiesc motivele variate și deseori mai ample care există în prezent la nivel național.

Hotărâri judecătorești

Normele propuse privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești sunt aliniate cu cele propuse în materie de succesiuni. Acestea conțin astfel o trimitere la procedura de exequatur existentă în materie civilă și comercială. Prin urmare, orice hotărâre judecătorească pronunțată într-un stat membru este recunoscută în celelalte state membre fără nicio procedură specială. Pentru obținerea executării acestei hotărâri judecătorești, solicitantul va trebui să inițieze o procedură uniformă în statul de executare, care îi va permite să obțină investirea cu formulă executorie. Procedura este unilaterală și se limitează, într-o primă etapă, la o verificare a documentelor. Numai într-o etapă ulterioară, în cazul în care pârâtul formulează obiecțiuni,

judecătorul va proceda la examinarea posibilelor motive de refuz. Aceste motive asigură o protecție adecvată a drepturilor pârâților.

Aceste norme reprezintă un progres important în acest domeniu față de situația actuală. Într-adevăr, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești este reglementată, în prezent, de dreptul național al statelor membre sau de acorduri bilaterale încheiate între anumite state membre. Procedurile de urmat, documentele necesare pentru obținerea hotărârii de investire cu formulă executorie, precum și motivele de refuzare a hotărârilor pronunțate în străinătate diferă, astfel, în funcție de statele membre în cauză.

Astfel cum s-a explicat mai sus, prezentul regulament constituie o primă măsură adoptată în materia regimurilor matrimoniale și privește dreptul familiei (a se vedea punctul 3.1). Având în vedere contextul specific, libera circulație a hotărârilor judecătorești face obiectul procedurii de exequatur, astfel cum este prevăzută în prezent în regulamentul Bruxelles I în vigoare¹⁰.

Cu toate acestea, ca și în alte domenii, ar putea fi avută în vedere, într-o etapă ulterioară, eliminarea procedurilor intermediare (exequatur), după o evaluare a normelor prevăzute de prezentul regulament și dezvoltarea cooperării judiciare în materia regimurilor matrimoniale, precum și în materii înrudite, în special, regulamentul Bruxelles II bis¹¹.

Actele întocmite de autoritățile care își exercită atribuțiile prin delegare sau desemnare, conform definiției instanței judecătorești prevăzută la articolul 2 din prezentul regulament vor fi asimilate hotărârilor judecătorești și astfel, vor face obiectul dispozițiilor privind recunoașterea și executarea prevăzute în acest capitol.

Acte autentice

Având în vedere importanța practică a actelor autentice în materia regimurilor matrimoniale și în scopul asigurării coerenței acestui regulament cu alte instrumente ale Uniunii, prezentul regulament trebuie să asigure recunoașterea acestora, pentru a le permite libera circulație.

Recunoașterea actelor autentice înseamnă că acestea se bucură de aceeași forță probantă în ceea ce privește conținutul actului înregistrat și faptele înscrise în acesta, de aceeași prezumție de autenticitate, precum și de același caracter executoriu ca în țara lor de origine.

5.5. Capitolul V: opozabilitatea față de terți

Aceste dispoziții sunt concepute pentru a concilia securitatea juridică a soților și protecția terților în cazul aplicării unei norme pe care nu ar fi putut să o cunoască sau să o prevadă. Astfel, statele membre au posibilitatea să prevadă, pentru actele încheiate între unul din soți și un terț care își are reședința pe teritoriul acestora, că soțul nu va putea să se prevaleze de normele regimului său matrimonial decât dacă acesta a fost publicat sau dacă terțul a fost informat sau ar fi trebuit să fie informat despre existența acestuia.

¹⁰ JO L 12 din 16. 1. 2001, p. 1.

¹¹ Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338 din 23.12.2003).

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81 alineatul (3),

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Parlamentului European¹²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹³,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor¹⁴,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă specială,

întrucât:

- (1) Uniunea Europeană și-a stabilit ca obiectiv menținerea și dezvoltarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia se asigură libera circulație a persoanelor. Pentru punerea în practică progresivă a unui astfel de spațiu, Uniunea trebuie să adopte măsuri privind cooperarea judiciară în materie civilă cu implicații transfrontaliere.
- (2) Consiliul European reunit la Tampere la 15 și 16 octombrie 1999 a aprobat principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a altor hotărâri ale autorităților judiciare, ca fundament al cooperării judiciare în materie civilă, și a invitat Consiliul și Comisia să adopte un program de măsuri destinate punerii în aplicare a acestui principiu.
- (3) La 30 noiembrie 2000, Consiliul a adoptat proiectul de program de măsuri privind punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială¹⁵. Programul stabilește măsuri referitoare la armonizarea normelor privind conflictul de legi, menite să faciliteze recunoașterea reciprocă a hotărârilor. Acesta prevede elaborarea unuia sau mai multor instrumente privind recunoașterea reciprocă în materia

¹² JO C din , p. .

¹³ JO C din , p. .

¹⁴ JO C din , p. .

¹⁵ JO C 12 din 15.1.2001, p. 1.

regimurilor matrimoniale, și a consecințelor patrimoniale ale separării cuplurilor necăsătorite.

- (4) Consiliul European, reunit la Bruxelles la 4-5 noiembrie 2004, a adoptat un nou program intitulat „Programul de la Haga: consolidarea libertății, a securității și a justiției în Uniunea Europeană”¹⁶. În cadrul acestui program, Consiliul a invitat Comisia să prezinte o carte verde privind reglementarea conflictelor de legi în materia regimului matrimonial, care să abordeze, în special, competența judiciară și recunoașterea reciprocă. Acest program subliniază necesitatea adoptării, până în anul 2011, a unui instrument în acest domeniu.
- (5) Tot la 17 iulie, Comisia a adoptat o carte verde¹⁷ privind reglementarea conflictelor de legi în materie de regim matrimonial, ce tratează în special problema competenței judiciare și a recunoașterii reciproce. Această carte verde a deschis o amplă consultare cu privire la ansamblul dificultăților cu care se confruntă cuplurile în contextul european, în cazul lichidării patrimoniului comun, precum și cu privire la instrumentele juridice aflate de surmontare a acestor dificultăți.
- (6) Programul de la Stockholm din decembrie 2009, care stabilește prioritățile în materie de justiție, libertate și securitate pentru perioada 2010-2014¹⁸, menționează, de asemenea, că recunoașterea reciprocă ar trebui să fie extinsă la regimurile matrimoniale și la consecințele patrimoniale ale separării cuplurilor.
- (7) În „Raportul pe 2010 privind cetățenia Uniunii: eliminarea obstacolelor din calea exercitării drepturilor cetățenilor Uniunii”¹⁹, adoptat la 27 octombrie 2010, Comisia a anunțat adoptarea unei propuneri de instrument legislativ care permite eliminarea obstacolelor din calea liberei circulații a persoanelor și, în special, a dificultăților cu care se confruntă cuplurile în ceea ce privește administrarea sau împărțirea bunurilor lor.
- (8) În vederea asigurării securității juridice a cuplurilor căsătorite în privința bunurilor acestora și a unei anumite previzibilități, toate normele aplicabile regimurilor matrimoniale trebuie cuprinse într-un singur instrument.
- (9) Pentru a atinge obiectivele vizate, prezentul regulament reunește într-un singur instrument dispozițiile privind competența judiciară, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în acest domeniu, precum și opozabilitatea față de terți a regimurilor matrimoniale.
- (10) Prezentul regulament are ca obiect problemele legate de regimurile matrimoniale. Acesta nu reglementează noțiunea de căsătorie, care este definită de dreptul național al statelor membre.
- (11) Domeniul de aplicare al prezentului regulament ar trebui extins la toate aspectele civile privind regimurile matrimoniale, ce vizează atât administrarea curentă a bunurilor soților, cât și lichidarea regimului, ca urmare a separării cuplului sau a decesului unuia dintre membri.

¹⁶ JO C 53 din 3.3.2005, p. 1.

¹⁷ COM(2006)400.

¹⁸ JO C 115 din 4.5.2010, p. 1.

¹⁹ COM(2010)603.

- (12) Obligațiile de întreținere între soți fiind reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere²⁰, acestea ar trebui, prin urmare, să fie excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament, ca și aspectele privind validitatea și efectele liberalităților, reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I)²¹.
- (13) Deoarece este posibil ca aspectele privind natura drepturilor reale să fie reglementate în dreptul național al statelor membre, ca și cele privind publicitatea acestor drepturi, aceste aspecte ar trebui, de asemenea, să fie excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament, după cum sunt excluse din Regulamentul (UE) nr. .../.... [*al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și privind crearea unui certificat european de moștenitor*]²². Astfel, instanțele din statul membru în care se află bunul unuia sau ambilor soți poate lua măsuri în materie de drepturi reale, în special privind înregistrarea transferului care are ca obiect acest bun în registrul publicitate, în cazul în care legislația acestui stat membru prevede acest lucru.
- (14) Pentru a ține cont de mobilitatea crescută a cuplurilor pe durata căsătoriei și pentru favorizarea unei bune administrări a justiției, normele de competență cuprinse în prezentul regulament prevăd că aspectele privind regimul matrimonial, inclusiv lichidarea sa, legate de o procedură de divorț, separare de drept și anulare a căsătoriei, vor fi tratate de instanțele judecătorești ale statului membru, competente să soluționeze acțiunile de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000²³.
- (15) Din aceleași motive, aspectele privind regimul matrimonial legate de decesul unuia din soți ar trebui să fie tratate de instanța competentă să se pronunțe cu privire la moștenirea acestui soț; astfel cum această instanță a fost stabilită prin Regulamentul (UE) nr. .../.... [*al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și privind crearea unui certificat european de moștenitor*].
- (16) În cazul în care aspectele privind regimul matrimonial nu sunt legate nici de o procedură de divorț, separare de drept și anulare a căsătoriei, nici de decesul unuia din soți, soții pot hotărî să supună aspectele privind regimul lor matrimonial instanțelor judecătorești ale statului membru a căror lege aplicabilă au ales-o ca fiind legea ce trebuie să se aplice regimului lor matrimonial. Această decizie ia forma unui acord între soți, care poate fi încheiat în orice moment, inclusiv în cursul procedurii.
- (17) Prezentul regulament trebuie să permită ca aceleași instanțe judecătorești ale unui stat membru, care au competența teritorială, să se pronunțe și asupra cererilor privind regimul

²⁰ JO L 7 din 10.1.2009, p. 1.

²¹ JO L 177 din 4.7.2008, p.6.

²² JO L , din , p. .

²³ JO L 338, din 23.12.2003, p. 1.

matrimonial, cu excepția cazurilor de separare a cuplurilor sau de deces al unuia dintre soți, și să prevadă, în special, un *forum necessitatis*, pentru a preveni apariția situațiilor de denegare de justiție.

- (18) Buna funcționare a justiției impune evitarea situației în care în două state membre se pronunță hotărâri inconciliabile. În acest scop, prezentul regulament trebuie să prevadă normele generale de procedură, inspirate de Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială²⁴.
- (19) În vederea facilitării administrării bunurilor soților, prezentul regulament le va permite acestora să aleagă legea aplicabilă patrimoniului lor, indiferent de natura sau de situarea acestora, dintre legile care au o legătură strânsă cu soții, datorită reședinței sau cetățeniei fiecăruia dintre aceștia. Această alegere poate fi făcută oricând, în momentul încheierii căsătoriei, dar și în cursul căsătoriei.
- (20) Legea aleasă de soți pentru reglementarea efectelor patrimoniale ale căsătoriei lor, sau în absența unei alegeri, legea stabilită prin aplicarea factorilor de legătură ar trebui să se aplice chiar dacă nu este legea unui stat membru. Pentru facilitarea aplicării de către instanțele judecătorești ale unui stat membru a legii unui alt stat membru, Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială creată prin Decizia 2001/470/CE a Consiliului din 28 mai 2001²⁵ poate oferi informații instanțelor judecătorești cu privire la conținutul legii străine.
- (21) În absența alegerii legii aplicabile și în scopul de a concilia previzibilitatea și nevoie de securitate juridică, acordând în același timp o atenție prioritară realității vieții de cuplu, prezentul regulament trebuie să introducă norme armonizate în materia conflictului de legi, bazate pe criterii succesive de legătură, care să permită desemnarea legii aplicabile ansamblului de bunuri ale soților. Astfel, prima reședință obișnuită comună a soților după căsătorie ar trebui să fie primul criteriu, înainte de legea cetățeniei comune a soților din momentul căsătoriei. În cazul în care niciunul din acești factori nu este prezent, sau în absența unei prime reședințe comune în caz de dublă cetățenie comună a soților în momentul căsătoriei, ar trebui să se aplice, ca al treilea factor, legea statului cu care ambii soți au legăturile cele mai strânse, ținându-se cont de toate circumstanțele și, în special, de locul încheierii căsătoriei, precizându-se faptul că aceste legături strânse ar trebui luate în considerare în momentul încheierii căsătoriei.
- (22) Deoarece termenul cetățenie este utilizat pentru determinarea legii aplicabile, trebuie să se țină cont de faptul că anumite state, al căror sistem juridic este bazat pe *common law*, utilizează termenul domiciliu și nu cetățenie drept factor de legătură.
- (23) În vederea asigurării securității juridice a tranzacțiilor și a interzicerii oricăror modificări ale legii aplicabile regimului matrimonial efectuate fără ca soții să fie informați, nicio schimbare a legii aplicabile regimului matrimonial nu trebuie să fie efectuată fără manifestarea expresă de voință a părților. Această schimbare hotărâtă de părți nu va putea avea efect retroactiv, cu excepția cazului în care soții au stipulat în mod expres acest lucru.

²⁴

JO L 12 din 16.1.2001, p. 1.

²⁵

JO L 174 din 27.6.2001, p. 25.

În toate cazurile, nu se va putea aduce atingere drepturilor terților și validității actelor încheiate ulterior.

- (24) Având în vedere importanța alegerii legii aplicabile regimului matrimonial, regulamentul trebuie să introducă anumite garanții de natură să asigure că soții sau viitorii soți cunosc consecințele alegerii lor. Această alegere va trebui să îmbrace forma prevăzută pentru convenția matrimonială de legea statului ales sau de legea statului în care se întocmește actul și va trebui să fie cel puțin formulată în scris, datată și semnată de cei doi soți. Pe de altă parte, vor trebui respectate eventualele cerințe suplimentare de formă impuse de legea statului ales sau de legea statului în care se întocmește actul, cu privire la validitatea, publicitatea sau înregistrarea unor astfel de convenții.
- (25) În circumstanțe excepționale, considerente de interes public trebuie să dea instanțelor judecătorești ale statelor membre posibilitatea de a refuza legea străină, atunci când aplicarea acesteia într-o anumită cauză ar fi vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței judecătorești sesizate. Cu toate acestea, instanțele judecătorești nu ar trebui să poată ridica excepția de ordine publică pentru a refuza legea unui alt stat și nici să refuze să recunoască sau să execute o hotărâre judecătorească pronunțată, un act autentic, o tranzacție judiciară efectuate într-un alt stat, în cazul în care aplicarea excepției de ordine publică ar încălca dispozițiile Cartei drepturilor fundamentale, în special articolul 21, care interzice orice tip de discriminare.
- (26) Având în vedere că există state în care coexistă două sau mai multe sisteme de drept sau seturi de norme care privesc problemele reglementate de prezentul regulament, trebuie prevăzut în ce măsură dispozițiile prezentului regulament se aplică în unitățile teritoriale diferite ale acestor state.
- (27) Recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești pronunțate în statele membre fiind unul din obiectivele prezentului regulament, acesta trebuie să prevadă norme cu privire la recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, inspirate de Regulamentul (CE) nr. 44/2001 și adaptate, după caz, cerințelor specifice ale domeniului care face obiectul prezentului regulament.
- (28) Pentru a se ține seama de diferitele modalități de soluționare a aspectelor privind regimurile matrimoniale în statele membre, prezentul regulament trebuie să asigure recunoașterea și executarea actelor autentice. Cu toate acestea, actele autentice nu pot fi asimilate hotărârilor instanțelor în ceea ce privește recunoașterea lor. Recunoașterea actelor autentice înseamnă că acestea au aceeași putere probantă deplină și integrală în ceea ce privește conținutul actului înregistrat și aceleași efecte ca și în statele membre de origine; de asemenea, sunt protejate de prezumția de validitate, care poate fi răsturnată în caz de contestație.
- (29) Deși legea aplicabilă regimului matrimonial trebuie să guverneze raporturile juridice între unul din soți și un terț, condițiile de opozabilitate ale acestei legi trebuie, totuși, să poată fi reglementate prin legea statului membru în care soțul sau terțul își are reședința obișnuită, pentru a asigura protecția acestuia din urmă. Astfel, legea acestui stat membru ar putea să prevadă că acest soț nu poate opune terțului legea regimului său matrimonial decât cu condiția respectării condițiilor de înregistrare sau de publicitate prevăzute de acest stat membru, cu excepția cazului în care terțul cunoaște sau ar trebui să cunoască legea aplicabilă regimului matrimonial.

- (30) Angajamentele internaționale pe care statele membre și le-au asumat impun ca prezentul regulament să nu aducă atingere convențiilor internaționale la care unul sau mai multe state membre sunt părți în momentul adoptării prezentului regulament. Coerența cu obiectivele generale ale prezentului regulament impune totuși ca prezentul regulament să prevaleze între statele membre asupra convențiilor.
- (31) Dat fiind că obiectivele prezentului regulament și anume, libera circulație a persoanelor în Uniunea Europeană, posibilitatea ca soții să își organizeze raporturile patrimoniale între ei și față de terți în pe durata existenței cuplului, precum și în momentul lichidării bunurilor acestuia precum și o mai mare previzibilitate și securitate juridică, nu pot fi realizate în mod satisfăcător la nivelul statelor membre putând, prin urmare, datorită dimensiunilor și efectelor prezentului regulament să fie realizate mai bine la nivelul Uniunii Europene, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității consacrat la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul menționat, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor respective.
- (32) Prezentul regulament respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special la articolele 7, 9, 17, 21 și 47, referitoare la respectarea vieții private și de familie, dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie conform legislației naționale, dreptul de proprietate, interdicția oricărei discriminări și dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești. Prezentul regulament trebuie aplicat de instanțele statelor membre respectând aceste drepturi și principii.
- (33) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, [Regatul Unit și Irlanda și-au notificat dorința de a participa la adoptarea și aplicarea prezentului regulament]/[fără a aduce atingere articolului 4 din protocol, Regatul Unit și Irlanda nu participă la adoptarea prezentului regulament, și, prin urmare, nu le revin obligații în virtutea acestuia și nici nu le sunt aplicabile dispozițiile sale].
- (34) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentului regulament și, prin urmare, nu îi revin obligații în virtutea acestuia și nici nu îi sunt aplicabile dispozițiile sale,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Capitolul I

Domeniu de aplicare și definiții

Articolul 1

Domeniul de aplicare

1. Prezentul regulament se aplică regimurilor matrimoniale.

Regulamentul nu se aplică în special în materie fiscală, vamală și administrativă.

2. În sensul prezentului regulament, prin „stat membru” se înțeleg toate statele membre cu excepția Danemarcei, [a Regatului Unit și a Irlandei].
3. Prezentului regulament nu se aplică în ceea ce privește:
 - (a) capacitatea soților;
 - (b) obligațiile de întreținere;
 - (c) liberalitățile între soți;
 - (d) drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor;
 - (e) contractele de societate între soți;
 - (f) natura drepturilor reale asupra unui bun și publicitatea acestor drepturi.

Articolul 2 **Definiții**

În sensul prezentului regulament:

- (a) „regim matrimonial” înseamnă ansamblul de norme privind raporturile patrimoniale între soți și față de terți;
- (b) „convenție matrimonială” înseamnă actul prin care soții își organizează raporturile patrimoniale între ei și față de terți;
- (c) „act autentic” înseamnă: un act care a fost întocmit sau înregistrat în mod oficial ca act autentic în statul membru de origine și a cărui autenticitate:
 - i) se referă la semnătura și conținutul actului autentic și
 - ii) a fost întocmit de către o autoritate publică sau orice altă autoritate împuternicită în acest sens;
- (d) „hotărâre judecătorească” înseamnă orice hotărâre judecătorească în materia regimului matrimonial, pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, indiferent de denumirea hotărârii judecătorești, inclusiv termenii „sentință”, „decizie”, „ordonanță” sau „mandat de executare”, precum și stabilirea de către grefier a cheltuielilor de judecată;
- (e) „stat membru de origine” înseamnă statul membru în care, după caz, a fost pronunțată hotărârea judecătorească, a fost încheiată convenția matrimonială, a fost întocmit actul autentic, a fost încuviințată tranzacția judiciară sau a fost întocmit actul de lichidare a patrimoniului comun sau orice alt act efectuat de către sau în fața autorității judiciare sau a autorității delegate sau desemnate de aceasta;
- (f) „stat membru solicitat” înseamnă statul membru în care se solicită recunoașterea și/sau executarea hotărârii judecătorești, a convenției matrimoniale, a actului autentic, a

tranzacției judiciare, a actului de lichidare a patrimoniului comun sau a oricărui alt act efectuat de către sau în fața autorității judiciare sau a autorității delegate sau desemnate de aceasta;

- (g) „instanță judecătorească” înseamnă orice autoritate judiciară competentă a statelor membre care exercită o funcție jurisdicțională în materia regimului matrimonial, precum și orice altă autoritate nejudiciară sau persoană care exercită, prin delegare sau desemnare de către o autoritate judiciară a statelor membre, atribuții ce țin de competențele instanțelor judecătorești, astfel cum acestea sunt prevăzute în prezentul regulament;
- (h) „tranzacție judiciară” înseamnă o tranzacție în materia regimului matrimonial, aprobată de o instanță judecătorească sau încheiată în fața unei instanțe judecătorești în cursul unei proceduri.

Capitolul II

Competența

Articolul 3

Competența în caz de deces al unuia din soți

Instanțele judecătorești ale unui stat membru sesizate cu o cerere privind succesiunea unuia dintre soți, în aplicarea Regulamentului (UE) nr. .../.... [*al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și privind crearea unui certificat european de moștenitor*], sunt, de asemenea, competente să statueze cu privire la aspectele privind regimul matrimonial care au legătură cu cererea.

Articolul 4

Competența în caz de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei

Instanțele judecătorești ale unui stat membru sesizate cu o cerere de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei, în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 2201/2003, sunt, de asemenea, competente, în cazul unui astfel de acord între soți, să statueze cu privire la aspectele privind regimul matrimonial care au legătură cu cererea.

Acest acord poate fi încheiat în orice moment, inclusiv în cursul procedurii. În cazul în care acordul este încheiat înaintea procedurii, acesta trebuie formulat în scris, datat și semnat de ambele părți.

În absența acordului soților, competența se stabilește conform articolului 5 și următoarele.

Articolul 5

Alte criterii de stabilire a competenței

1. În afara cazurilor prevăzute la articolele 3 și 4, sunt competente să statueze asupra unui proceduri privind regimul matrimonial al soților, instanțele judecătorești ale statului membru:
 - a) unde se află reședința obișnuită comună a soților, sau în lipsa acesteia
 - b) unde se află ultima reședință obișnuită comună a soților în condițiile în care unul dintre ei încă locuiește acolo sau, în lipsa acesteia
 - c) unde se află reședința obișnuită a pârâtului, sau în lipsa acesteia
 - d) a cărui cetățenie o dețin cei doi soți sau, în cazul Regatului Unit și al Irlandei, unde se află domiciliul comun al acestora.
2. Cele două părți pot conveni, de asemenea, ca instanțele judecătorești ale statului membru a cărui lege a fost aleasă ca lege aplicabilă regimului lor matrimonial, conform articolelor 16 și 18, să fie competente să statueze cu privire la aspectele privind regimul lor matrimonial.

Acest acord poate fi încheiat în orice moment, inclusiv în cursul procedurii. În cazul în care acordul este încheiat înaintea procedurii, acesta trebuie formulat în scris, datat și semnat de ambele părți.

Articolul 6

Competență subsidiară

În cazul în care nicio instanță nu este competentă în temeiul articolelor 3, 4 și 5, sunt competente instanțele din statul membru pe teritoriul căruia sunt situate bunul sau bunurile unuia sau ambilor soți, caz în care instanța sesizată nu se va pronunța decât asupra aspectelor legate de acest bun sau aceste bunuri.

Articolul 7

Forum necessitatis

În cazul în care nicio instanță a unui stat membru nu este competentă în temeiul articolelor 3, 4, 5 și 6, instanțele dintr-un stat membru, în circumstanțe excepționale și cu condiția ca această cauză să prezinte o legătură suficient de strânsă cu acest stat membru, pot statua cu privire la regimul matrimonial dacă procedura se dovedește imposibilă sau aceasta nu poate fi inițiată sau nu se poate desfășura în mod rezonabil într-un stat terț.

Articolul 8

Competența în cazul unei cereri reconvenționale

Instanța judecătorească sesizată în temeiul articolelor 3, 4, 5, 6 sau 7 în fața căreia procedura este în curs, este deopotrivă competentă să examineze cererea reconvențională, în măsura în care aceasta se înscrie în domeniul de aplicare a prezentului regulament.

Articolul 9
Sesizarea unei instanțe judecătorești

O instanță judecătorească se consideră sesizată:

- a) la data la care actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent a fost depus la instanță, cu condiția ca reclamantul să nu fi neglijat în continuare să ia măsurile pe care era obligat să le ia pentru ca actul să fie notificat sau comunicat pârâtului sau
- b) în cazul în care actul trebuie notificat sau comunicat înainte de fi depus la instanță, la data primirii acestuia de către autoritatea responsabilă pentru notificare sau comunicare, cu condiția ca reclamantul să nu fi neglijat în continuare să ia măsurile pe care era obligat să le ia pentru ca actul să fie depus la instanță.

Articolul 10
Verificarea competenței

Instanța judecătorească a unui stat membru sesizată într-o cauză privind regimul matrimonial pentru care nu este competentă în temeiul prezentului regulament își declină din oficiu competența.

Articolul 11
Verificarea admisibilității

- 1. Atunci când pârâtul, care își are reședința obișnuită pe teritoriul unui alt stat decât statul membru în care s-a intentat acțiunea nu se prezintă în fața instanței judecătorești, instanța competentă trebuie să suspende judecata până când se stabilește că pârâtul a primit actul de sesizare a instanței judecătorești sau un act echivalent în timp util pentru pregătirea apărării sau că au fost întreprinse toate demersurile necesare în acest scop.
- 2. Articolul 19 din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială²⁶ se aplică în locul dispozițiilor alineatului (1) al prezentului articol dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent a trebuit să fie transmis dintr-un stat membru către un altul în temeiul dispozițiilor prezentului regulament.
- 3. În cazul în care nu se aplică dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1393/2007, se aplică articolul 15 din Convenția de la Haga din 15 noiembrie 1965 privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, în cazul în care actul de sesizare a instanței sau un act echivalent a trebuit să fie transmis în străinătate în temeiul respectivei convenții.

²⁶

JO L 324 din 10.12.2007, p. 79.

Articolul 12
Litispendență

1. În cazul în care acțiuni având același obiect și aceeași cauză sunt introduse între aceleași părți înaintea unor instanțe judecătorești din state membre diferite, instanța sesizată ulterior suspendă din oficiu judecata până când se stabilește competența primei instanțe sesizate.
2. În cazurile vizate la alineatul (1), prima instanță sesizată își stabilește competența în termen de șase luni, cu excepția cazului în care acest lucru este imposibil din motive excepționale. La cererea oricărei alte instanțe sesizate cu același litigiu, prima instanță sesizată informează cu privire la data la care a fost sesizată și indică acesteia dacă s-a declarat competentă cu privire la acest litigiu sau, în caz contrar, îi comunică termenul estimat necesar pentru stabilirea competenței.
3. În cazul în care se stabilește competența primei instanțe sesizate, instanța sesizată în al doilea rând își declină competența în favoarea acesteia.

Articolul 13
Conexitate

1. În cazul în care acțiuni conexe sunt pe rol înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior poate suspenda judecata.
2. În cazul în care aceste acțiuni sunt pendinte în fața instanțelor de prim grad de jurisdicție, orice instanță judecătorească sesizată ulterior poate, de asemenea, la cererea uneia dintre părți, să-și decline competența, cu condiția ca respectivele acțiuni să fie de competența primei instanțe sesizate și ca legea pe care aceasta o aplică să permită conexarea acțiunilor.
3. În înțelesul prezentului articol, sunt considerate conexe acele acțiuni care sunt atât de strâns legate între ele încât este oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp, pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor.

Articolul 14
Măsuri provizorii și asigurătorii

Măsurile provizorii sau asigurătorii prevăzute de legea unui stat membru pot fi solicitate instanțelor judecătorești ale acestui stat chiar în cazul în care, în temeiul prezentului regulament, instanțele judecătorești dintr-un alt stat membru sunt competente să judece cauza pe fond.

Capitolul III

Legea aplicabilă

Articolul 15

Unitatea legii aplicabile

Legea aplicabilă regimului matrimonial în temeiul articolelor 16, 17 și 18 se aplică tuturor bunurilor soților.

Articolul 16

Alegerea legii aplicabile

Soții sau viitorii soți pot alege legea aplicabilă regimului lor matrimonial, sub rezerva ca aceasta să fie una din următoarele legi:

- a) legea statului în care soții sau viitorii soți își au reședința obișnuită comună sau
- b) legea statului în care unul din soți sau unul din viitorii soți își are reședința obișnuită în momentul efectuării acestei alegeri sau
- c) legea statului a cărui cetățenie este deținută de unul din soți sau de unul din viitori soți în momentul efectuării acestei alegeri.

Articolul 17

Stabilirea legii aplicabile în absența alegerii

- 1. În absența alegerii efectuate de soți, legea aplicabilă regimului matrimonial este:
 - a) legea statului în care soții își au prima reședința obișnuită comună după căsătorie, sau în lipsă
 - b) legea statului a cărui cetățenie comună este deținută de soți la momentul căsătoriei, sau în lipsă
 - c) legea statului cu care soții au împreună cele mai strânse legături, ținându-se cont de toate circumstanțele și în special, de locul încheierii căsătoriei.
- 2. Dispozițiile de la alineatul (1) litera (b) nu se aplică în cazul în care soții au mai mult de o cetățenie comună.

Articolul 18

Schimbarea legii aplicabile

Oricând pe parcursul căsătoriei, soții pot să supună regimul lor matrimonial unei alte legi decât cea aplicabilă până în acel moment. Aceștia nu pot desemna decât una din următoarele legi:

- a) legea statului în care soții își au reședința obișnuită în momentul efectuării acestei alegeri;
- b) legea unui stat a cărui cetățenie este deținută de unul din soți în momentul efectuării acestei alegeri.

În absența manifestării de voință contrare din partea părților, schimbarea legii aplicabile regimului matrimonial nu produce efecte decât pentru viitor.

În cazul în care soții aleg să confere acestei schimbări a legii aplicabile un efect retroactiv, această retroactivitate nu aduce atingere validității actelor anterioare încheiate sub imperiul legii aplicabile până în acel moment sau drepturilor terților rezultate din legea aplicabilă anterior.

Articolul 19

Condițiile de formă ale alegerii legii aplicabile

1. Alegerea legii aplicabile îmbracă forma prevăzută pentru convenția matrimonială, fie de legea aplicabilă a statului ales, fie de legea statului în care este întocmit actul.
2. Fără a se aduce atingere alineatului (1), alegerea trebuie să fie cel puțin expresă și formulată printr-un act scris, datat și semnat de ambii soți.
3. De asemenea, în cazul în care legea statului membru în care ambii soți își au reședința obișnuită comună în momentul alegerii prevăzute la alineatul (1) prevede, în cazul convenției matrimoniale, condiții suplimentare de formă, acestea trebuie respectate.

Articolul 20

Legea aplicabilă condițiilor de formă ale convenției matrimoniale

1. Forma convenției matrimoniale este cea prevăzută fie de legea aplicabilă regimului matrimonial, fie de legea statului în care se redactează convenția.
2. Fără a se aduce atingere alineatului (1), convenția matrimonială trebuie să facă cel puțin obiectul unui înscris datat și semnat de ambii soți.
3. De asemenea, în cazul în care legea statului membru în care ambii soți își au reședința obișnuită comună în momentul încheierii convenției matrimoniale prevede, pentru această convenție, condiții suplimentare de formă, acestea trebuie respectate.

Articolul 21

Caracterul universal al normei privind conflictul de legi

Legea stabilită în conformitate cu dispozițiile prezentului capitol se aplică indiferent dacă aceasta este sau nu legea unui stat membru.

Articolul 22
Dispoziții de ordine publică

Dispozițiile prezentului regulament nu pot aduce atingere aplicării dispozițiilor imperative a căror respectare este privită drept esențială de către un anumit stat membru pentru salvagardarea intereselor sale publice, precum organizarea politică, socială sau economică, astfel încât să solicite aplicarea acestora întregii situații care intră în domeniul lor de aplicare, indiferent de legea aplicabilă regimului matrimonial în temeiul prezentului regulament.

Articolul 23
Ordinea publică a instanței judecătorești sesizate

Aplicarea unei dispoziții din legea desemnată în temeiul prezentului regulament nu poate fi refuzată decât dacă o astfel de aplicare este vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței judecătorești sesizate.

Articolul 24
Excluderea posibilității de retrimiteri

În cazul în care prin prezentul regulament se prevede aplicarea legislației unui stat, noțiunea de legislație cuprinde normele de drept material în vigoare în acest stat, cu excluderea normelor de drept internațional privat.

Articolul 25
State cu două sau mai multe sisteme de drept – conflicte teritoriale de legi

În cazul în care un stat se compune din mai multe unități teritoriale, fiecare dintre acestea având propriul său sistem de drept sau propriul său set de norme ce au legătură cu problemele reglementate prin prezentul regulament:

- a) orice referire la legea acestui stat se interpretează, în scopul stabilirii legii aplicabile în temeiul prezentului regulament, ca privind legea în vigoare în unitatea teritorială în cauză;
- b) orice referire la reședința obișnuită în acel stat se interpretează ca privind reședința obișnuită într-o unitate teritorială;
- c) orice referire la cetățenie privește unitatea teritorială stabilită prin legea acestui stat sau, în absența unor norme aplicabile, unitatea teritorială aleasă de părți, sau, în absența unei astfel de alegeri, unitatea teritorială cu care soțul sau soția au legăturile cele mai strânse.

Capitolul IV

Recunoaștere, forță executorie și executare

SECȚIUNEA 1

HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI

Subsecțiunea 1

Recunoaștere

Articolul 26

Recunoașterea hotărârilor

1. Hotărârile judecătorești pronunțate într-un stat membru sunt recunoscute în celelalte state membre fără să fie necesar să se recurgă la nicio procedură.
2. În cazul unei contestații, orice parte interesată care invocă pe cale principală recunoașterea unei hotărâri judecătorești poate solicita, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele [38-56] din Regulamentul (CE) nr. 44/2001, ca hotărârea să fie recunoscută.
3. Dacă recunoașterea este invocată pe cale incidentală înaintea unei instanțe a unui stat membru, aceasta din urmă este competentă în materie.

Articolul 27

Motive de nerecunoaștere a unei decizii

O hotărâre judecătorească nu este recunoscută în cazul în care:

- a) recunoașterea este vădit contrară ordinii publice a statului membru solicitat;
- b) actul de sesizare a instanței judecătorești sau un act echivalent nu a fost comunicat sau notificat părâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-un mod care să-i permită acestuia să-și pregătească apărarea, în cazul în care părâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii judecătorești atunci când a avut posibilitatea să o facă;
- c) hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată într-o cauză între aceleași părți în statul membru solicitat;
- d) hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre judecătorească pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat terț între aceleași părți într-un litigiu având același obiect și

aceeași cauză, cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru a fi recunoscută în statul membru solicitat.

Articolul 28

Interzicerea controlului competenței instanței judecătorești de origine

1. Competența instanțelor judecătorești din statul membru de origine nu poate face obiectul controlului.
2. Criteriul ordinii publice prevăzut la articolul 23 nu se aplică normelor în materie de competență prevăzute la articolele 3-8.

Articolul 29

Interzicerea revizuirii pe fond

În nicio situație nu se poate revizui fondul hotărârii judecătorești pronunțate în străinătate.

Articolul 30

Suspendarea procedurii

Instanța judecătorească dintr-un stat membru sesizată cu o cerere de recunoaștere a unei hotărâri judecătorești pronunțate într-un alt stat membru poate suspenda procedura în cazul în care aceasta face obiectul unei căi de atac ordinare.

Subsecțiunea 2

Executare

Articolul 31

Hotărâri judecătorești executorii

Hotărârile judecătorești pronunțate într-un stat membru și care sunt executorii în acest stat membru sunt puse în executare în celelalte state membre în conformitate cu articolele [38-56 și 58] din Regulamentul (CE) nr. 44/2001.

SECȚIUNEA 2

ACTE AUTENTICE ȘI TRANZACȚII JUDICIARE

Articolul 32

Recunoașterea actelor autentice

1. Actele autentice întocmite într-un stat membru sunt recunoscute în celelalte state membre, cu excepția cazului în care se contestă validitatea acestor acte în conformitate cu legea

aplicabilă și cu condiția ca o astfel de recunoaștere să nu fie vădit contrară ordinii publice a statului membru solicitat.

2. Recunoașterea actelor autentice are ca efect de a conferi acestora forță probantă în ceea ce privește conținutul și o prezumție relativă de validitate.

Articolul 33

Forța executorie a actelor autentice

1. Actele autentice întocmite și executorii într-un stat membru sunt, la cerere, declarate executorii într-un alt stat membru, în conformitate cu procedura prevăzută la articolele [38-57] din Regulamentul (CE) nr. 44/2001.
2. Instanța la care se introduce o acțiune în temeiul articolelor [43 și 44] din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 respinge cererea de încuviințare a executării sau revocă hotărârea de încuviințare a executării numai dacă executarea actului autentic este vădit contrară ordinii publice din statul membru solicitat.

Articolul 34

Recunoașterea și forța executorie a tranzacțiilor judiciare

Tranzacțiile judiciare executorii în statul membru de origine sunt recunoscute și declarate executorii într-un alt stat membru, la cererea oricăreia din părțile interesate, în aceleași condiții ca și actele autentice. Instanța judecătorească sesizată cu acțiunea prevăzută la articolul [43 sau 44] din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 refuză cererea de încuviințare a executării sau revocă hotărârea de încuviințare a executării numai dacă executarea tranzacției judiciare este vădit contrară ordinii publice din statul membru de executare.

Capitolul V

Opozabilitate față de terți

Articolul 35

Opozabilitate față de terți

1. Efectele regimului matrimonial asupra unui raport juridic dintre un soț și un terț sunt reglementate de legea aplicabilă regimului matrimonial în temeiul prezentului regulament.
2. Cu toate acestea, dreptul unui stat membru poate să prevadă că un soț nu poate invoca opozabilitatea față de un terț a legii aplicabile regimului matrimonial în cazul în care unul dintre aceștia are reședința obișnuită pe teritoriul acestui stat membru și formalitățile de publicitate sau de înregistrare prevăzute de dreptul acestui stat membru nu au fost îndeplinite, cu excepția cazului în care terțul cunoștea sau ar fi trebuit să cunoască legea aplicabilă regimului matrimonial.

3. Dreptul statului membru unde este situat un bun imobil poate să prevadă o normă similară cu cea de la alineatul (2) pentru raporturile juridice dintre un soț și un terț cu privire la acest bun imobil.

Capitolul VI

Dispoziții generale și finale

Articolul 36

Relațiile cu convențiile internaționale existente

1. Prezentul regulament nu afectează aplicarea convențiilor bilaterale sau multilaterale la care unul sau mai multe state membre sunt părți la data adoptării prezentului regulament și care privesc materiile reglementate de prezentul regulament, fără a aduce atingere obligațiilor ce revin statelor membre în temeiul articolului 351 din tratat.
2. Prin derogare de la alineatul (1), prezentul regulament prevalează, în relațiile dintre statele membre, asupra convențiilor care privesc materiile reglementate de prezentul regulament și la care statele membre sunt părți.

Articolul 37

Informații puse la dispoziția publicului și a autorităților competente

1. Până cel târziu la [...], statele membre comunică Comisiei în limba (limbile) oficială (oficiale) pe care o (le) consideră adecvată (adekvate):
 - a) o descriere a legislațiilor și a procedurilor naționale privind dreptul regimurilor matrimoniale, precum și textele relevante;
 - b) dispozițiile naționale privind opozabilitatea față de terți, în conformitate cu articolul 35 alineatele (2) și (3).
2. Statele membre informează Comisia în privința oricărei modificări ulterioare a acestor dispoziții.
3. Informațiile comunicate în conformitate cu alineatele (1) și (2) sunt puse la dispoziția publicului de către Comisie prin mijloacele corespunzătoare, în special prin intermediul site-ului multilingv al Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială.

Articolul 38

Clauză de revizuire

1. Până cel târziu la [cinci ani de la data intrării în vigoare ...], și ulterior la fiecare cinci ani, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind aplicarea prezentului regulament. După caz, raportul este însoțit de propuneri în vederea adaptării prezentului regulament.

2. În acest scop, statele membre informează Comisia despre elementele relevante privind aplicarea prezentului regulament de către instanțele judecătorești ale acestora.

Articolul 39

Dispoziții tranzitorii

1. Dispozițiile capitolului II și IV din prezentul regulament se aplică acțiunilor judiciare intentate, actelor autentice eliberate, tranzacțiilor judiciare încheiate și hotărârilor judecătorești pronunțate ulterior datei de punere în aplicare a acestuia.
2. Cu toate acestea, hotărârile judecătorești pronunțate după data aplicării prezentului regulament sunt recunoscute și executate în conformitate cu dispozițiile capitolului IV, în cazul în care normele de competență aplicate sunt conforme cu cele prevăzute la capitolul II, dacă acțiunea introdusă în statul membru de origine a fost intentată înainte de data aplicării prezentului regulament.
3. Dispozițiile capitolului III nu se aplică decât în cazul soților care s-au căsătorit sau care au desemnat legea aplicabilă regimului lor matrimonial ulterior datei de punere în aplicare a prezentului regulament.

Articolul 40

Intrarea în vigoare

1. Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
2. Prezentul regulament se aplică începând de la [un an după intrarea sa în vigoare].

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre, în conformitate cu tratatele.

Adoptat la [...], [...]

Pentru Consiliu
Președintele

**CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE**

**Bruxelles, 29 martie 2011 (30.03)
(OR. en)**

8163/11

**Dosar interinstituțional:
2011/0060 (CNS)**

JUSTCIV 65

PROPUNERE

Sursă: Comisia Europeană

Data: 18 martie 2011

Subiect: Propunere de regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă,
recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia parteneriatelor
înregistrate

↳ efectelor patrimoniale
ale

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor propunerea din partea Comisiei, transmisă printr-o notă de însoțire din partea dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director, către dl Pierre de BOISSIEU, Secretar General al Consiliului Uniunii Europene.

Anexă: COM(2011) 127 final¹

¹ Document de lucru al serviciilor Comisiei, Analiză de impact, este disponibil în documentul 8253/11 JUSTCIV 69, iar Document de lucru al serviciilor Comisiei, Sinteza analizei de impact, este disponibil în documentul 8253/11 ADD 1 JUSTCIV 69.

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.3.2011
COM(2011) 127 final

2011/0060 (CNS)

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

**privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în
materia parteneriatelor înregistrate**

{COM(2011) 125 final}
{COM(2011) 126 final}
{SEC(2011) 327 final}
{SEC(2011) 328 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

1.1. Context general

Articolul 67 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede, la alineatul (1), că Uniunea constituie un spațiu de libertate, securitate și justiție, cu respectarea drepturilor fundamentale și a diferitelor sisteme de drept. Alineatul (4) al acestui articol prevede că Uniunea facilitează accesul la justiție, în special pe baza principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare și extrajudiciare în materie civilă. Articolul 81 din același tratat menționează în mod expres măsuri care urmăresc să asigure „recunoașterea reciprocă între statele membre a deciziilor judiciare și extrajudiciare și executarea acestora”, precum și „compatibilitatea normelor aplicabile în statele membre în materie de conflict de legi și de competență”. Numeroase instrumente au fost deja adoptate pe această bază, în special Regulamentul (CE) nr. 2201/2003, însă acestea nu includ în domeniul lor de aplicare aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Programul de recunoaștere reciprocă a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială² adoptat de Consiliu la 30 noiembrie 2000, prevedea deja elaborarea unui instrument referitor la competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia „regimurilor matrimoniale și a consecințelor patrimoniale ale separării cuplurilor necăsătorite”. Programul de la Haga³, adoptat de Consiliul European la 4-5 noiembrie 2004, care a stabilit ca prioritate principală punerea în aplicare a Programului de recunoaștere reciprocă din 2000, solicitase Comisiei să prezinte o carte verde privind „reglementarea conflictelor de legi în materia regimului matrimonial, abordând în principal problema competenței judiciare și a recunoașterii reciproce” și subliniasse necesitatea adoptării, până în 2011, a unui instrument în acest domeniu.

Programul de la Stockholm, adoptat la 11 decembrie 2009 de Consiliul European, menționează, de asemenea, că recunoașterea reciprocă ar trebui extinsă la regimurile matrimoniale și la consecințele patrimoniale ale separării cuplurilor.

În „Raportul pe 2010 privind cetățenia Uniunii: eliminarea obstacolelor din calea exercitării drepturilor cetățenilor Uniunii”⁴, adoptat la 27 octombrie 2010, Comisia a identificat incertitudinea în privința drepturilor de proprietate ale cuplurilor internaționale ca fiind unul din principalele obstacole cu care încă se confruntă cetățenii UE în viața de zi cu zi, atunci când își exercită, dincolo de frontierele naționale, drepturile conferite de UE. Prin urmare, Comisia a anunțat, ca modalitate de remediere a acestei situații, adoptarea în 2011 a unei propuneri de instrument legislativ care să permită cuplurilor internaționale (soți sau parteneri înregistrați) să afle cu mai multă ușurință, ce instanțe judecătorești sunt competente și ce legislație se aplică drepturilor lor de proprietate.

1.2. Motivele și obiectivele propunerii

Mobilitatea crescută a persoanelor într-un spațiu fără frontiere interioare antrenează o creștere semnificativă a uniunilor între resortisanții din state membre diferite, indiferent de forma acestora, precum și prezența acestor cupluri într-un stat membru, fără a avea naționalitatea acestuia, la care

² JO C 12 din 15.1.2001, p.1.

³ JO C 53 din 3.3.2005, p.1.

⁴ COM(2010)603.

se adaugă deseori achiziționarea de bunuri situate pe teritoriul mai multor state membre ale Uniunii. Un studiu realizat de consorțiul ASSER-UCL⁵ în 2003 a evidențiat importanța fenomenului cuplurilor transnaționale în cadrul Uniunii și dificultățile practice și juridice cu care acestea se confruntă, atât în ceea ce privește administrarea curentă a bunurilor cuplului, cât și în momentul împărțirii acestora, ca urmare a separării cuplului sau a decesului uneia din părți. În timp ce căsătoria este cea mai comună formă a cuplurilor, au apărut noi forme de uniune, printre care parteneriatul înregistrat, pe baza căruia două persoane aflate într-o relație stabilă sunt înregistrate în mod oficial în evidențele autorităților publice. Dificultățile cu care se confruntă aceste cupluri care și-au înregistrat parteneriatul sunt deseori legate de diferențele mari între normele aplicabile, atât de drept material cât și de drept internațional privat, care reglementează materia efectelor patrimoniale ale acestor forme de uniune.

Din cauza particularităților proprii parteneriatului înregistrat și căsătoriei și a diferitelor consecințe juridice pe care le produc aceste forme de uniune, Comisia prezintă două propuneri distincte de regulamente: unul referitor la competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate și altul referitor la competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale.

Prezenta propunere vizează, în special, instituirea în Uniunea Europeană a unui cadru juridic clar, care să aibă ca obiect stabilirea instanței judecătorești competente, legea aplicabilă în materia aspectelor patrimoniale privind aceste parteneriate și facilitarea circulației hotărârilor judecătorești și a actelor autentice între statele membre.

2. REZULTATUL CONSULTĂRILOR – ANALIZA DE IMPACT

Înainte de pregătirea prezentei propuneri a avut loc o amplă consultare a statelor membre, a celorlalte instituții și a publicului. În urma studiului realizat în 2003, Comisia a publicat la 17 iulie 2006 o carte verde privind reglementarea conflictelor de legi în materia regimului matrimonial, ce abordează, în special, competența judiciară și recunoașterea reciprocă⁶ și care a inițiat o amplă consultare în acest domeniu. Pentru pregătirea propunerii, Comisia a constituit un grup de experți numit „PRM/III”. Acesta a fost alcătuit din membri proveniți din diferitele profesii vizate, reprezentând diferitele culturi juridice europene și s-a reunit de cinci ori în perioada 2008-2010. De asemenea, la 28 septembrie 2009, Comisia a organizat o dezbatere publică în cursul căreia schimburile de idei cu cei aproximativ o sută de participanți au confirmat necesitatea unui instrument al Uniunii în această materie, care să aibă ca obiect, în special, competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești. Pentru a discuta liniile mari ale propunerii în curs de pregătire, la 23 martie 2010 a fost organizată o reuniune cu experții naționali.

În sfârșit, Comisia a realizat o analiză de impact comună propunerilor de regulamente privind efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate și, respectiv, ale regimurilor matrimoniale. Aceasta este anexată prezentei propuneri.

⁵ Studiul privind regimurile matrimoniale ale cuplurilor căsătorite și patrimoniul cuplurilor necăsătorite reglementate de dreptul internațional privat și de dreptul intern al statelor membre ale Uniunii, Consorțiul ASSER-UCL, http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

⁶ COM(2006)400.

3. ASPECTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

3.1. Temeiul juridic

Temeiul juridic al prezentei propuneri este articolul 81 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care conferă Consiliului competența de a adopta, după consultarea Parlamentului European, măsuri de dreptul familiei care au implicații transfrontaliere.

În mod similar regimurilor matrimoniale, relațiile patrimoniale existente între parteneri, pe de o parte, și între parteneri și terți, pe de altă parte, depind de existența prealabilă a unui parteneriat înregistrat. Într-adevăr, aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate sunt create prin înregistrarea acestuia - la fel cum regimul patrimonial este creat prin căsătorie - și dispar odată cu desfacerea acestuia. Prin înregistrarea parteneriatului în evidențele unei autorități publice, între parteneri se creează relații stabile și recunoscute din punct de vedere juridic. Prin urmare, majoritatea statelor membre care prevăd în legislația acestora dispoziții care se aplică parteneriatului, asimilează această instituție, în măsura posibilului, căsătoriei.

Obiectivul prezentei propuneri este de a stabili un set complet de norme de drept internațional privat aplicabile aspectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate. Astfel, propunerea vizează competența judiciară, legea aplicabilă, precum și recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în materia aspectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate. Normele conținute în propunere intervin doar în situații cu caracter transnațional. Prin urmare, se respectă condiția implicațiilor transfrontaliere menționate la articolul 81 alineatul (3) din tratat.

3.2. Principiul subsidiarității

Obiectivele propunerii nu pot fi realizate decât sub forma unor norme comune în materia aspectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, care trebuie să fie identice pentru a asigura securitate juridică și previzibilitate pentru cetățeni. Prin urmare, o acțiune unilaterală a statelor membre nu ar putea realiza acest obiectiv. În materie, nu există convenții internaționale aplicabile, cu excepția Convenției privind recunoașterea parteneriatelor înregistrate din 5 septembrie 2007 a Comisiei internaționale privind starea civilă. Această convenție, însă, are ca obiect doar recunoașterea parteneriatelor înregistrate și nu este încă în vigoare, prin urmare nu pare să ofere soluțiile așteptate, care să fie adaptate amplitudinii problemelor vizate de prezenta propunere, astfel cum rezultă atât din analiza de impact, cât și din consultările publice. Având în vedere natura și amploarea problemelor cu care se confruntă cetățenii, obiectivele propunerii nu pot fi realizate decât la nivelul Uniunii.

3.3. Principiul proporționalității

Propunerea este conformă cu principiul proporționalității deoarece se limitează la ceea ce este strict necesar pentru atingerea obiectivelor. Propunerea nu armonizează normele de drept ale statelor membre privind aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate. De asemenea, nu afectează nici regimul fiscal al lichidării aspectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, astfel cum sunt prevăzute în legislația statelor membre. Propunerea nu va implica nicio sarcină financiară sau administrativă pentru cetățeni și va crea o sarcină suplimentară foarte redusă pentru autoritățile naționale relevante.

3.4. Impactul asupra drepturilor fundamentale

Conform strategiei Uniunii pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană⁷, Comisia a verificat dacă propunerea respectă drepturile enunțate în cartă.

Aceasta nu aduce atingere dreptului la respectarea vieții private și de familie și dreptului la căsătorie și la întemeierea unei familii conform legilor naționale, prevăzute respectiv la articolele 7 și 9 din cartă.

Dreptul de proprietate, prevăzut la articolul 17 din cartă, este consolidat. Previzibilitatea în ceea ce privește legea aplicabilă tuturor bunurilor cuplului va permite într-adevăr partenerilor să își exercite în mod efectiv dreptul lor de proprietate.

Comisia a verificat, de asemenea, că se ține cont de articolul 21 care interzice discriminarea de orice natură.

În sfârșit, dispozițiile propuse îmbunătățesc accesul la justiție în Uniune pentru cetățeni și, în special, pentru cuplurile aflate într-un parteneriat înregistrat. Acestea facilitează aplicarea articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale care garantează dreptul la o cale de atac eficientă și dreptul de a avea acces la o instanță judecătorească imparțială. Prin prevederea unor criterii obiective de stabilire a instanței judecătorești competente sunt înlăturate procedurile paralele, precum și recurgerea precipitată a părții mai active la instanța mai favorabilă, în detrimentul celeilalte părți.

3.5. Alegerea instrumentului

Necesitatea asigurării securității juridice și a previzibilității impune norme clare și uniforme, sub forma unui regulament. Normele propuse în materie de competență, lege aplicabilă și circulație a hotărârilor judecătorești sunt detaliate și precise și nu trebuie transpuse în legislația națională. Obiectivele de securitate și de previzibilitate juridică nu ar putea fi pe deplin realizate dacă statele membre ar dispune de o marjă de apreciere în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor.

4. IMPLICAȚII BUGETARE, SIMPLIFICARE ȘI COERENȚA CU CELELALTE POLITICI ALE UNIUNII

4.1. Implicații bugetare

Propunerea nu va avea implicații asupra bugetului Uniunii.

4.2. Simplificare

Armonizarea normelor de competență va simplifica în mod considerabil procedurile permițând stabilirea, conform unor norme comune, a instanței judecătorești competente să judece o cauză privind aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate. Extinderea competenței instanțelor judecătorești sesizate cu o procedură succesorală ca urmare a decesului unuia dintre parteneri, în aplicarea viitorului instrument legislativ al Uniunii, sau cu o procedură de separare a partenerilor la

⁷ Comunicare a Comisiei, COM(2010) 573 din 19.10.2010.

procedurile privind regimul matrimonial aferente, va face posibil ca aceeași instanță judecătorească să se pronunțe asupra tuturor problemelor cetățenilor în aceste materii.

Armonizarea normelor privind conflictele de legi va simplifica în mod considerabil procedurile de stabilire a legii aplicabile.

În sfârșit, normele propuse privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești vor facilita circulația acestora dintr-un stat membru într-altul.

4.3. Coerența cu alte politici și obiective ale Uniunii

Prezenta propunere se înscrie, astfel cum s-a subliniat în Raportul pentru anul 2010 privind cetățenia Uniunii, menționat anterior, în cadrul exercițiului lansat de Comisie în vederea eliminării obstacolelor cu care se confruntă cetățenii Uniunii atunci când își exercită, în viața de zi cu zi, drepturile ce le sunt conferite de UE.

5. OBSERVAȚII PE MARGINEA ARTICOLELOR

5.1. Capitolul I: domeniul de aplicare și definiții

Articolul 1

Efectele personale ale parteneriatelor înregistrate sunt excluse în mod expres din domeniul de aplicare a prezentului regulament, care are ca obiect aspectele patrimoniale. Aceste aspecte patrimoniale au ca obiect atât aspectele privind administrarea curentă a bunurilor partenerilor, cât și la cele referitoare la lichidarea acestora, ca urmare a separării cuplului sau a decesului unuia din membri.

În contextul stabilirii domeniilor vizate de viitorul instrument, s-a preferat întocmirea unei liste exhaustive a materiilor care nu fac parte din domeniul de aplicare al regulamentului. Astfel, materiile acoperite deja de regulamentele în vigoare ale Uniunii, precum obligațiile de întreținere⁸, în special între parteneri, și aspectele privitoare la validitatea și efectele liberalităților⁹ nu vor face parte din domeniul de aplicare al regulamentului. Aspectele ce țin de dreptul succesoral sunt, de asemenea, excluse din domeniul de aplicare a regulamentului.

Regulamentul nu afectează natura drepturilor reale asupra bunurilor, calificarea bunurilor și a drepturilor și nici stabilirea prerogativelor titularului acestor drepturi. De asemenea, se exclude publicitatea drepturilor asupra bunurilor, în special funcționarea registrului funciar și efectele înscrierii sau nu în acest registru.

Articolul 2

În vederea asigurării coerenței și pentru facilitarea înțelegerii și omogenizarea punerii în aplicare a acestora, anumite definiții ale noțiunilor folosite în prezentul regulament sunt aceleași cu cele folosite în alte instrumente ale Uniunii în vigoare sau în curs de negociere.

⁸ Reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 4/2009 (JO L 7 din 10.1.2009, p. 1).

⁹ Reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 593/2008 JO (L 177, 4.7.2008, p.6).

Efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, vizate în mod exclusiv de acest regulament, fac obiectul unei definiții specifice care le limitează doar la raporturile patrimoniale existente între parteneri, precum și între parteneri și terți, care rezultă din relația instituționalizată prin înregistrarea parteneriatului.

De altfel, definiția noțiunii de „instanță judecătorească”, include autoritățile și persoanele care își exercită atribuțiile prin delegare sau desemnare de către o instanță judecătorească și permite asimilarea actelor eliberate de aceste autorități cu hotărârile judecătorești, în ceea ce privește modalitatea de recunoaștere și de executare într-un alt stat membru decât cel în care au fost emise.

5.2. Capitolul II: Competența

Procedurile judiciare privind aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate au deseori legătură cu lichidarea acestora, cauzată de încetarea vieții de cuplu, ca urmare a decesului unuia din parteneri sau a separării acestora.

Obiectivul urmărit prin acest regulament este, în special, acela de a permite ca diferitele proceduri conexe să fie aplicate de instanțele judecătorești ale aceluiași stat membru. În acest sens, regulamentul asigură concordanța normelor de stabilire a competenței instanțelor judecătorești sesizate pentru a se pronunța asupra aspectelor patrimoniale ale uniunilor, cu normele deja existente sau preconizate în alte instrumente comunitare.

Articolul 3

Astfel, instanțele judecătorești ale unui stat membru competente din punct de vedere teritorial să se pronunțe cu privire la succesiunea unui partener ca urmare a decesului acestuia, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (UE) nr. .../.... [*al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și privind crearea unui certificat european de moștenitor*], își vor extinde competența și în ceea ce privește lichidarea efectelor patrimoniale ale parteneriatului înregistrat, ca urmare a deschiderii succesiunii.

Cu toate acestea, instanțele acestui stat membru vor avea posibilitatea de a declina această extindere de competență dacă legea internă a acestui stat nu prevede instituția parteneriatului înregistrat.

Articolul 4

În mod similar, pentru a se asigura faptul că, în eventualitatea separării partenerilor, instanța sesizată poate să se pronunțe cu privire la toate aspectele legate de această separare, fără a forța partenerii să inițieze alte acțiuni în state membre diferite, competența unei instanțe a unui stat membru care se pronunță asupra desfacerii sau anulării parteneriatului înregistrat poate fi extinsă, sub rezerva existenței acordului partenerilor, la efectele patrimoniale ale parteneriatului înregistrat, ca urmare a acestei desfaceri sau anulări a parteneriatului înregistrat.

Articolul 5

Acest regulament prevede, de asemenea, dispoziții proprii privind competențele care se aplică în alte cazuri, independent de orice proceduri privind succesiunea sau separarea cuplului. O listă de factori de legătură enumerați în ordinea importanței permite stabilirea statului membru al cărui instanțe judecătorești sunt competente să se pronunțe asupra procedurilor privind aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Criteriile propuse se referă, în special, la reședința comună obișnuită a soților, ultima reședință comună obișnuită în cazul în care unul din parteneri încă locuiește acolo sau reședința obișnuită a pârâtului. În cazul în care, în mod similar articolelor 3 și 4, instanțele statului membru desemnate să se pronunțe în conformitate cu criteriile menționate mai sus pot refuza această extindere a competenței dacă legea acestui stat membru nu prevede parteneriatul înregistrat, articolul 5 prevede ca ultim criteriu de stabilire a competenței statului membru unde a fost înregistrat parteneriatul.

Articolul 6

În cazul în care, în urma aplicării articolelor precedente, nu este stabilită competența instanțelor judecătorești ale niciunui stat membru, acest articol permite stabilirea statului membru al cărui instanțe vor putea, cu titlu derogatoriu, să se pronunțe asupra acestei proceduri. Această normă garantează accesul la justiție al partenerilor și al terților interesați, în cazul în care un bun sau bunuri ale unuia dintre parteneri sau ale ambilor parteneri se află pe teritoriul acestui stat membru, precum și în cazul în care ambii parteneri au cetățenia acestui stat membru.

5.3. Capitolul III: legea aplicabilă

Articolul 15

Având în vedere diferențele existente între legislațiile statelor membre care conțin dispoziții privind parteneriatul înregistrat, se justifică principiul prevăzut de regulament conform căruia aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate trebuie să fie supuse legislației statului unde acesta a fost înregistrat. Acest principiu este conform cu legislațiile statelor membre privind parteneriatul înregistrat, care prevede aplicarea generalizată a legislației statului unde acesta a fost înregistrat, neoferind partenerilor opțiunea de a opta pentru o altă lege decât cea a statului de înregistrare, cu toate că este recunoscută posibilitatea încheierii unei convenții în acest sens.

Acest principiu asigură caracterul unitar al legii care se aplică ansamblului de bunuri ale cuplului supuse efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, indiferent de forma sau situarea acestora.

Articolul 16

Dispoziția privind conflictul de legi prevăzută la articolul precedent se aplică tuturor formelor parteneriatelor înregistrate, indiferent de statul unde sunt înregistrate, și nu numai parteneriatelor înregistrate și încheiate într-un stat membru.

Articolul 17

Pentru a ține cont de normele de aplicare necesare în fiecare stat membru și, în special, de protecția locuinței familiale, această dispoziție permite refuzarea aplicării unei legi străine într-un stat membru și aplicarea legii proprii a acestuia. Astfel, în vederea asigurării protecției locuinței familiale, un stat membru pe teritoriul căruia se află această locuință își va putea impune propriile norme de protecție a locuinței familiale. Cu titlu excepțional, acest stat poate aplica propria sa lege oricărei persoane aflate pe teritoriul său, aceasta fiind preferată dispozițiilor contractului de parteneriat încheiat de această persoană într-un alt stat membru.

5.4. Capitolul IV: recunoaștere, forță executorie și executare

Propunerea prevede libera circulație a hotărârilor judecătorești, a actelor autentice și a tranzacțiilor judiciare în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate. Ea realizează, astfel, o recunoaștere reciprocă, bazată pe încrederea reciprocă ce rezultă din integrarea statelor membre în cadrul Uniunii Europene.

Această liberă circulație se concretizează într-o procedură uniformă de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești, a actelor autentice și tranzacțiilor judiciare provenind dintr-un alt stat membru și înlocuiește procedurile naționale în vigoare în prezent în diferitele state membre. Motivele de nerecunoaștere sau de refuz al executării sunt, de asemenea, armonizate la nivel european și au fost reduse la minimum necesar. Acestea înlocuiesc motivele variate și deseori mai ample care există în prezent la nivel național.

Hotărâri judecătorești

Normele propuse privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești sunt aliniate cu cele propuse în materie de succesiuni. Acestea conțin, astfel, o trimitere la procedura de exequatur existentă în materie civilă și comercială. Prin urmare, orice hotărâre judecătorească pronunțată într-un stat membru este recunoscută în celelalte state membre fără nicio procedură specială. Pentru obținerea executării acestei hotărâri judecătorești, solicitantul va trebui să inițieze o procedură uniformă în statul de executare, care îi va permite să obțină investirea cu formulă executorie. Procedura este unilaterală și se limitează, într-o primă etapă, la o verificare a documentelor. Numai într-o etapă ulterioară, în cazul în care pârâțul formulează obiecțiuni, judecătorul va proceda la examinarea posibilelor motive de refuz. Aceste motive asigură o protecție adecvată a drepturilor pârâților.

Aceste norme reprezintă un progres important în acest domeniu față de situația actuală. Într-adevăr, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești este reglementată, în prezent, de dreptul național al statelor membre sau de acorduri bilaterale încheiate între anumite state membre. Procedurile de urmat, documentele necesare pentru obținerea hotărârii de investire cu formulă executorie, precum și motivele de refuz al hotărârilor pronunțate în străinătate diferă, astfel, în funcție de statele membre în cauză.

Astfel cum s-a explicat mai sus, prezentul regulament constituie o primă măsură adoptată în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate și privește dreptul familiei (a se vedea punctul 3.1). Având în vedere contextul specific, libera circulație a hotărârilor judecătorești face

obiectul procedurii de exequatur, astfel cum este prevăzută în prezent în regulamentul Bruxelles I în vigoare¹⁰.

Cu toate acestea, ca și în alte domenii, ar putea fi avută în vedere, într-o etapă ulterioară, eliminarea procedurilor intermediare (exequatur), după o evaluare a normelor prevăzute de prezentul regulament și dezvoltarea cooperării judiciare în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Actele întocmite de autoritățile care își exercită atribuțiile prin delegare sau desemnare, conform definiției instanței judecătorești prevăzută la articolul 2 din prezentul regulament vor fi asimilate hotărârilor judecătorești și astfel, vor face obiectul dispozițiilor privind recunoașterea și executarea prevăzute în acest capitol.

Acte autentice

Având în vedere importanța practică a actelor autentice în materia regimurilor matrimoniale și în scopul asigurării coerenței acestui regulament cu alte instrumente ale Uniunii, prezentul regulament ar trebui să asigure recunoașterea acestora, pentru a le permite libera circulație.

Recunoașterea actelor autentice înseamnă că acestea se bucură de aceeași forță probantă în ceea ce privește conținutul actului înregistrat și faptele înscrise în acesta, precum și de aceeași prezumție de autenticitate și de același caracter executoriu ca și în țara lor de origine.

5.5. Capitolul V: opozabilitate față de terți

Aceste dispoziții sunt menite să concilieze securitatea juridică a partenerilor în relațiile acestora cu terții și protecția terților în cazul aplicării unei norme pe care nu ar fi putut să o cunoască sau să o prevadă. Astfel, statele membre au posibilitatea să prevadă, pentru actele încheiate între unul din soți și un terț care își are reședința pe teritoriul acestora, că partenerul nu va putea să se prevaleze de normele aplicabile aspectelor patrimoniale ale parteneriatului său înregistrat decât dacă acesta a fost publicat, sau dacă terțul, deși ar fi trebuit, nu a fost informat despre existența acestuia.

¹⁰

JO L 12 din 16. 1. 2001, p. 1.

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia parteneriatelor înregistrate

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81 alineatul (3),

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Parlamentului European¹¹,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹²,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor¹³,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă specială,

întrucât:

- (1) Uniunea Europeană și-a stabilit ca obiectiv menținerea și dezvoltarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia se asigură libera circulație a persoanelor. Pentru punerea în practică progresivă a unui astfel de spațiu, Uniunea trebuie să adopte măsuri privind cooperarea judiciară în materie civilă cu implicații transfrontaliere.
- (2) Consiliul European reunit la Tampere la 15 și 16 octombrie 1999 a aprobat principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a altor hotărâri ale autorităților judiciare, ca fundament al cooperării judiciare în materie civilă, și a invitat Consiliul și Comisia să adopte un program de măsuri destinate punerii în aplicare a acestui principiu.
- (3) La 30 noiembrie 2000, Consiliul a adoptat proiectul de program de măsuri privind punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială¹⁴. Programul stabilește măsuri referitoare la armonizarea normelor privind conflictul de legi, menite să faciliteze recunoașterea reciprocă a hotărârilor. Acesta prevede

¹¹ JO C [] din [], p. [].

¹² JO C [] din [], p. [].

¹³ JO C [] din [], p. [].

¹⁴ JO C 12 din 15.1.2001, p.1.

elaborarea unuia sau mai multor instrumente privind recunoașterea reciprocă în materia regimurilor matrimoniale și a efectelor patrimoniale ale separării cuplurilor necăsătorite.

- (4) Consiliul European, reunit la Bruxelles la 4-5 noiembrie 2004, a adoptat un nou program intitulat „Programul de la Haga: consolidarea libertății, a securității și a justiției în Uniunea Europeană”¹⁵. În cadrul acestui program, Consiliul a invitat Comisia să prezinte o carte verde privind reglementarea conflictelor de legi în materia regimului matrimonial, care să abordeze în special, competența judiciară și recunoașterea reciprocă. Acest program subliniază necesitatea adoptării, până în anul 2011, a unui instrument în acest domeniu.
- (5) La 17 iulie 2006, Comisia a adoptat o carte verde¹⁶ privind reglementarea conflictelor de legi în materia regimului matrimonial, ce tratează, în special, problema competenței judiciare și a recunoașterii reciproce. Această carte verde a lansat o amplă consultare cu privire la ansamblul dificultăților cu care se confruntă cuplurile în contextul european, în cazul lichidării patrimoniului comun, precum și cu privire la instrumentele juridice de surmontare a acestor dificultăți. De asemenea, carta verde a abordat toate aspectele de drept internațional privat cu care se confruntă cuplurile aflate în alte forme de uniune decât căsătoria, inclusiv cuplurile care au înregistrat un parteneriat, precum și problemele specifice pe care le au acestea.
- (6) Programul de la Stockholm din decembrie 2009¹⁷, care stabilește programul de lucru al Comisiei pentru perioada 2010-2014, menționează, de asemenea, că recunoașterea reciprocă ar trebui să fie extinsă la consecințele patrimoniale ale separării cuplurilor.
- (7) În „Raportul pe 2010 privind cetățenia Uniunii: eliminarea obstacolelor din calea exercitării drepturilor cetățenilor Uniunii”¹⁸, adoptat la 27 octombrie 2010, Comisia a anunțat adoptarea unei propuneri de instrument legislativ care permite eliminarea obstacolelor din calea liberei circulații a persoanelor și în special, a dificultăților cu care se confruntă cuplurile în ceea ce privește administrarea sau împărțirea bunurilor lor.
- (8) Particularitățile celor două forme de uniune, respectiv căsătoria și parteneriatul înregistrat, precum și diferențele între principiile aplicabile acestora, justifică separarea în două instrumente distincte ale dispozițiilor care reglementează aspectele patrimoniale ale căsătoriilor, de cele privind aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, care reprezintă domeniul de aplicare al acestui regulament.
- (9) Modul de recunoaștere în legislația statelor membre a altor forme de uniune decât căsătoria diferă de la un stat membru la altul și trebuie făcută o distincție între cuplurile care sunt recunoscute instituțional prin înregistrarea parteneriatelor la o autoritate publică și cuplurile care conviețuiesc *de facto*. Chiar dacă anumite state membre dispun de reglementări privind aceste uniuni *de facto*, acestea trebuie disociate de parteneriatele înregistrate, al căror caracter oficial permite luarea în considerare a specificității acestora și definirea dispozițiilor care le sunt aplicabile printr-un instrument al Uniunii. Pentru a facilita buna funcționare a pieței interne, este importantă eliminarea obstacolelor din calea liberei

¹⁵ JO C 53 din 3.3.2005, p.1.

¹⁶ COM(2006) 400.

¹⁷ Programul de la Stockholm — O Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora (JO C 115, 4.5.2010, p. 1).

¹⁸ COM(2010)603.

circulații a persoanelor aflate într-un parteneriat înregistrat, în special a acelor care creează dificultăți cuplurilor în administrarea bunurilor sau cu ocazia realizării partajului. De asemenea, pentru a atinge obiectivele vizate, prezentul regulament reunește într-un singur instrument dispozițiile privind competența judiciară, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice, precum și opozabilitatea față de terți a aspectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

- (10) Prezentul regulament are ca obiect problemele legate de efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate. Noțiunea de „parteneriat înregistrat” este definită doar pentru scopurile prezentului regulament. Conținutul specific al acestei noțiuni este definit de dreptul național al statelor membre.
- (11) Domeniul de aplicare al prezentului regulament ar trebui extins la toate aspectele civile privind aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, ce vizează atât administrarea curentă a bunurilor partenerilor, cât și partajul acestora, ca urmare a separării cuplului sau a decesului unuia dintre membri.
- (12) Obligațiile de întreținere între parteneri fiind reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere¹⁹, acestea ar trebui, prin urmare, să fie excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament, ca și aspectele privind validitatea și efectele liberalităților, reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale²⁰.
- (13) Deoarece este posibil ca aspectele privind natura drepturilor reale să fie reglementate în dreptul național al statelor membre, ca și cele privind publicitatea acestor drepturi, aceste aspecte ar trebui, de asemenea, să fie excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament, după cum sunt excluse din Regulamentul (UE) nr. .../.... [al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și crearea unui certificat european de moștenitor]²¹. Astfel, instanțele din statul membru în care se află bunul unuia sau ambilor parteneri poate lua măsuri în materie de drepturi reale, în special privind înregistrarea transferului care are ca obiect acest bun în registrul publicitate, în cazul în care legislația acestui stat membru prevede acest lucru.
- (14) În vederea facilitării unei bune administrări a justiției și a operațiunilor de lichidare a bunurilor cuplurilor înregistrate în cadrul unui parteneriat, ca urmare a decesului unuia dintre parteneri, aspectele patrimoniale ale acestui parteneriat care rezultă în urma decesului unuia din parteneri ar trebui să fie tratate de instanța competentă să se pronunțe cu privire la moștenirea partenerului decedat, astfel cum această instanță a fost stabilită prin Regulamentul (UE) nr. .../.... [al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și privind crearea unui certificat european de moștenitor].

¹⁹ JO.L.7 din 10.1.2009, p.1
²⁰ JO L 177 din 4.7.2008, p.6
²¹ JO L [...], [...], p. [...]

- (15) De asemenea, prezentul regulament trebuie să permită extinderea competenței instanțelor unui stat membru care se pronunță asupra unei cereri de anulare sau desfacere a parteneriatului înregistrat, la aspectele privind efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate care rezultă din respectiva cerere, dacă partenerii sunt de acord.
- (16) În alte situații, prezentul regulament trebuie să protejeze competența teritorială a instanțelor unui anumit stat membru de a se pronunța asupra cererilor privind aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, în conformitate cu o listă de criterii enumerate din punct de vedere ierarhic, pentru a se asigura o legătură strânsă între parteneri și statul membru ale cărei instanțe sunt competente. Alte instanțe decât cele din statul membru unde a fost înregistrat parteneriatul pot declina extinderea de competență dacă dreptul intern al acestora nu conține dispoziții privind parteneriatul înregistrat. În fine, pentru a preveni riscul denegării de justiție, dacă nicio altă instanță nu este competentă să se pronunțe asupra situației în conformitate cu prevederile prezentului regulament, a fost prevăzută o normă de competență alternativă.
- (17) Buna funcționare a justiției impune evitarea situației în care în două state membre se pronunță hotărâri inconciliabile. În acest scop, prezentul regulament trebuie să prevadă normele generale de procedură, inspirate de Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială²².
- (18) Pentru a facilita gestionarea bunurilor partenerilor, legea statului membru unde parteneriatul a fost înregistrat se va aplica ansamblului bunurilor partenerilor, chiar dacă această lege nu este legea unui stat membru.
- (19) Pentru facilitarea aplicării de către instanțele judecătorești ale unui stat membru a legii unui alt stat membru, Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială creată prin Decizia 2001/470/CE a Consiliului din 28 mai 2001²³, poate oferi informații instanțelor judecătorești cu privire la conținutul legii străine.
- (20) Considerente de ordin public pot justifica, în circumstanțe excepționale, invocarea de către instanțele naționale a unor dispoziții imperative, atunci când respectarea acestora este necesară pentru salvagardarea organizării politice, sociale sau economice a statelor vizate. De asemenea, în circumstanțe excepționale, instanțele judecătorești ale statelor membre au posibilitatea de a refuza legea străină, atunci când aplicarea acesteia într-o anumită cauză ar fi vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței judecătorești sesizate.
- (21) Cu toate acestea, instanțele nu ar trebui să poată aplica excepția de ordine publică sau excepția invocării unor dispoziții imperative pentru a refuza legea unui alt stat membru sau a refuza să recunoască sau să execute o hotărâre judecătorească, un act autentic, o tranzacție judiciară sau un certificat european de moștenitor pronunțate sau încheiate într-un alt stat membru, în cazul în care aplicarea excepției de ordine publică ar încălca dispozițiile Cartei drepturilor fundamentale, în special articolul 21, care interzice orice tip de discriminare. În plus, aceste instanțe nu pot refuza aplicarea legii unui alt stat membru privind parteneriatele înregistrate doar pe motivul că legea forului nu recunoaște parteneriatele înregistrate.

²²

JO L 12, 16.1.2001, p. 1.

²³

JO L 174 din 27.6.2001, p. 25.

- (22) Având în vedere că există state în care coexistă două sau mai multe sisteme de drept sau seturi de norme care privesc problemele reglementate de prezentul regulament, ar trebui prevăzut în ce măsură dispozițiile prezentului regulament se aplică în unitățile teritoriale diferite ale acestor state.
- (23) Recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești pronunțate în statele membre fiind unul din obiectivele prezentului regulament, acesta ar trebui să prevadă norme cu privire la recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, inspirate de Regulamentul (CE) nr. 44/2001, adaptate, după caz, cerințelor specifice ale domeniului care face obiectul prezentului regulament. Prin urmare, recunoașterea și executarea, totală sau parțială, a unei hotărâri privind aspectele patrimoniale ale unui parteneriat înregistrat, nu pot fi refuzate într-un stat membru dacă legea națională nu recunoaște asemenea parteneriate sau prevede efecte patrimoniale diferite.
- (24) Pentru a se ține seama de diferitele modalități de soluționare a aspectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate în statele membre, prezentul regulament ar trebui să asigure recunoașterea și executarea actelor autentice. Cu toate acestea, actele autentice nu pot fi asimilate hotărârilor instanțelor în ceea ce privește recunoașterea acestora. Recunoașterea actelor autentice înseamnă că acestea au aceeași putere probantă deplină și integrală în ceea ce privește conținutul actului înregistrat și aceleași efecte ca și în țara de origine; de asemenea, sunt protejate de prezumția de validitate, care poate fi răsturnată în caz de contestare.
- (25) Deși legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate trebuie să reglementeze raporturile juridice între unul din parteneri și un terț, condițiile de opozabilitate ale acestei legi trebuie, totuși, să poată fi reglementate prin legea statului membru în care partenerul sau terțul își are reședința obișnuită, pentru a asigura protecția acestuia din urmă. Astfel, legea acestui stat membru ar putea să prevadă că acest partener nu poate opune terțului legea regimului său patrimonial decât cu condiția respectării condițiilor de înregistrare sau de publicitate prevăzute de acest stat membru, cu excepția cazului în care terțul cunoaște sau ar trebui să cunoască legea aplicabilă aspectelor patrimoniale ale parteneriatului înregistrat.
- (26) Angajamentele internaționale pe care statele membre și le-au asumat impun ca prezentul regulament să nu aducă atingere convențiilor internaționale la care unul sau mai multe state membre sunt părți în momentul adoptării prezentului regulament. Coerența cu obiectivele generale ale prezentului regulament impune totuși ca prezentul regulament să prevaleze între statele membre asupra convențiilor.
- (27) Dat fiind că obiectivele prezentului regulament și anume, libera circulație a persoanelor în Uniunea Europeană, posibilitatea ca partenerii să își organizeze raporturile patrimoniale între ei și față de terți pe durata existenței cuplului, precum și în momentul lichidării bunurilor comune, precum și o mai mare previzibilitate și securitate juridică, nu pot fi realizate în mod satisfăcător la nivelul statelor membre putând, prin urmare, datorită dimensiunilor și efectelor prezentului regulament să fie realizate mai bine la nivel european, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității consacrat la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul menționat, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor respective.

- (28) Prezentul regulament respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special la articolele 7, 9, 17, 21 și 47, referitoare la respectarea vieții private și de familie, dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie conform legislației naționale, dreptul de proprietate, interdicția oricărei discriminări și dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești. Prezentul regulament trebuie aplicat de instanțele statelor membre respectând aceste drepturi și principii.
- (29) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, [Regatul Unit și Irlanda și-au notificat dorința de a participa la adoptarea și aplicarea prezentului regulament]/[fără a aduce atingere articolului 4 din protocol, Regatul Unit și Irlanda nu participă la adoptarea prezentului regulament, și, prin urmare, nu le revin obligații în virtutea acestuia și nici nu le sunt aplicabile dispozițiile sale] .
- (30) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentului regulament și, prin urmare, nu îi revin obligații în virtutea acestuia și nici nu îi sunt aplicabile dispozițiile sale.

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Capitolul I

Domeniul de aplicare și definiții

Articolul 1

Domeniul de aplicare

1. Prezentul regulament se aplică aspectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.
Regulamentul nu se aplică în special în materie fiscală, vamală sau administrativă.
2. În sensul prezentului regulament, prin „stat membru” se înțeleg toate statele membre cu excepția Danemarcei, [a Regatului Unit și a Irlandei].
3. Prezentului regulament nu se aplică în ceea ce privește:
 - (a) efectele personale ale parteneriatului înregistrat;
 - (b) capacitatea partenerilor;
 - (c) obligațiile de întreținere;
 - (d) liberalitățile între parteneri;
 - (e) drepturile succesoriale ale partenerului supraviețuitor;

- (f) contractele de societate între parteneri;
- (g) natura drepturilor reale asupra unui bun și publicitatea acestor drepturi.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament:

- (a) „efecte patrimoniale” înseamnă ansamblul normelor privind raporturile patrimoniale între parteneri și în ceea ce privește terții, care rezultă direct din legătura creată prin înregistrarea parteneriatului;
- (b) „parteneriat înregistrat” înseamnă un regim de viață comun între două persoane, prevăzut de lege și înregistrat de o autoritate publică;
- (c) „act autentic” înseamnă un act întocmit sau înregistrat în mod oficial ca act autentic în statul membru de origine și a cărui autenticitate:
 - i) se referă la semnătura și conținutul actului autentic și
 - ii) a fost întocmit de către o autoritate publică sau de orice altă autoritate împuternicită în acest sens;
- (d) „hotărâre judecătorească” înseamnă orice hotărâre judecătorească în materia regimului patrimonial al unui parteneriat înregistrat, pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, indiferent de denumirea hotărârii judecătorești, inclusiv termenii „sentință”, „decizie”, „ordonanță” sau „mandat de executare”, precum și stabilirea de către grefier a cheltuielilor de judecată;
- (e) „stat membru de origine” înseamnă statul membru în care, după caz, a fost pronunțată hotărârea judecătorească, a fost încheiat contractul de parteneriat, a fost întocmit actul autentic sau a fost întocmit actul de lichidare a patrimoniului comun sau orice alt act efectuat de către sau în fața autorității judiciare sau a autorității delegate sau desemnate de aceasta;
- (f) „stat membru solicitat” înseamnă statul membru în care se solicită recunoașterea și/sau executarea hotărârii judecătorești, a contractului de parteneriat, a actului autentic, a actului de lichidare a patrimoniului comun sau a oricărui alt act efectuat de către sau în fața autorității judiciare sau a autorității delegate sau desemnate de aceasta;
- (g) „instanță judecătorească” înseamnă orice autoritate judiciară competentă a statelor membre care exercită o funcție jurisdicțională în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, precum și orice altă autoritate nejudiciară sau persoană care exercită, prin delegare sau desemnare de către o autoritate judiciară a statelor membre, atribuții ce țin de competențele instanțelor judecătorești, astfel cum acestea sunt prevăzute în prezentul regulament;

- (h) „tranzacție judiciară” înseamnă o tranzacție în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, aprobată de o instanță judecătorească sau încheiată în fața unei instanțe judecătorești în cursul unei proceduri.

Capitolul II

Competența

Articolul 3

Competența în caz de deces al unuia din parteneri

1. Instanțele judecătorești ale unui stat membru sesizate cu o cerere privind succesiunea unuia dintre parteneri, în aplicarea Regulamentului (EU) nr..../... [*al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni precum și crearea unui certificat european de moștenitor*], sunt, de asemenea, competente să statueze cu privire la aspectele privind efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate care au legătură cu cererea.
2. Această instanță își poate declina competența dacă dreptul său nu cunoaște instituția parteneriatului înregistrat. Prin urmare, instanța competentă va fi stabilită în conformitate cu articolul 5.

Articolul 4

Competența în caz de separare a partenerilor

Instanțele judecătorești ale unui stat membru sesizate cu o cerere de desfacere sau anulare a parteneriatului înregistrat sunt competente, de asemenea, să statueze cu privire la efectele patrimoniale care au legătură cu cererea, dacă partenerii sunt de acord.

Acest acord poate fi încheiat în orice moment, inclusiv în cursul procedurii. În cazul în care acordul este încheiat înaintea procedurii, acesta trebuie formulat în scris, datat și semnat de ambele părți.

În absența acordului partenerilor, competența se stabilește conform articolului 5.

Articolul 5

Alte criterii de stabilire a competenței

1. În afara cazurilor prevăzute la articolele 3 și 4, sunt competente să statueze asupra unui proceduri privind efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, instanțele judecătorești ale statului membru unde se află:
 - a) reședința obișnuită comună a partenerilor, sau în lipsa acesteia
 - b) ultima reședință obișnuită comună a partenerilor în condițiile în care unul dintre ei încă locuiește acolo sau, în lipsa acesteia

- c) unde se află reședința obișnuită a pârâtului, sau în lipsa acesteia
 - d) locul de înregistrare a parteneriatului.
2. Instanțele menționate la alineatul 1 punctele a), b) și c) își pot declina competența dacă legislația internă a acestora nu conține dispoziții privind instituția parteneriatului înregistrat.

Articolul 6 **Competență subsidiară**

În cazul în care nicio instanță judecătorească nu este competentă în temeiul articolelor 3, 4 și 5, sau în cazul în care instanța și-a declinat competența, instanțele judecătorești ale unui stat membru sunt competente în măsura în care:

- a) un bun sau bunuri aparținând unuia sau ambilor parteneri se află pe teritoriul acestui stat membru, caz în care instanța judecătorească sesizată va statua doar cu privire la acest bun sau aceste bunuri, sau
- b) ambii partenerii au cetățenia acestui stat membru sau, în cazul Regatului Unit și al Irlandei, domiciliul lor comun.

Articolul 7 **Forum necessitatis**

În cazul în care nicio instanță a unui stat membru nu este competentă în temeiul articolelor 3, 4, 5 și 6, sau în cazul în care o instanță își declină competența, instanțele dintr-un stat membru, în circumstanțe excepționale și cu condiția ca această cauză să prezinte o legătură suficient de strânsă cu acest stat membru, pot statua cu privire la efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate dacă procedura se dovedește imposibilă sau aceasta nu poate fi inițiată sau nu se poate desfășura în mod rezonabil într-un stat terț.

Articolul 8 **Cererea reconvențională**

Instanța judecătorească în fața căreia procedura este în curs în temeiul art. 3, 4, 5, 6 sau 7 este deopotrivă competentă să examineze cererea reconvențională, în măsura în care aceasta se înscrie în domeniul de aplicare a prezentului regulament.

Articolul 9 **Sesizarea unei instanțe judecătorești**

O instanță judecătorească se consideră sesizată:

- a) la data la care actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent a fost depus în instanță, cu condiția ca reclamantul să fi întreprins măsurile necesare pentru ca actul să fie notificat sau comunicat pârâtului sau

- b) dacă actul trebuie să fie notificat sau comunicat înainte de a fi depus în instanță, la data la care acesta este primit de autoritatea responsabilă de notificarea sau comunicarea acestuia, cu condiția ca reclamantul să fi întreprins măsurile necesare pentru ca actul să fie depus în instanță.

Articolul 10

Verificarea competenței

Instanța judecătorească a unui stat membru sesizată într-o cauză privind aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate în care nu este competentă în temeiul prezentului regulament își declină din oficiu competența.

Articolul 11

Verificarea admisibilității

1. Atunci când pârâtul, care își are reședința obișnuită pe teritoriul unui alt stat decât statul membru în care s-a intentat acțiunea nu se prezintă în fața instanței judecătorești, instanța competentă trebuie să suspende judecata până când se stabilește că pârâtul a primit actul de sesizare a instanței judecătorești sau un act echivalent în timp util pentru pregătirea apărării sau că au fost întreprinse toate demersurile necesare în acest scop.
2. Articolul 19 din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială²⁴ se aplică în locul dispozițiilor alineatului (1) al prezentului articol dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent a trebuit să fie transmis dintr-un stat membru către un altul în temeiul dispozițiilor prezentului regulament.
3. În cazul în care nu se aplică dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1393/2007, se aplică articolul 15 din Convenția de la Haga din 15 noiembrie 1965 privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, în cazul în care actul de sesizare a instanței sau un act echivalent a trebuit să fie transmis în străinătate în temeiul respectivei convenții.

Articolul 12

Litispendență

1. În cazul în care acțiuni având același obiect și aceeași cauză sunt introduse între aceleași părți înaintea unor instanțe judecătorești din state membre diferite, instanța sesizată ulterior suspendă din oficiu judecata până când se stabilește competența primei instanțe sesizate.
2. În cazul vizat la alineatul 1, prima instanță sesizată își stabilește competența în termen de șase luni, cu excepția cazului în care acest lucru se dovedește imposibil din cauza unor circumstanțe excepționale. La cererea oricărei alte instanțe sesizate cu același litigiu,

²⁴

JO L 324, 10.12.2007, p. 79.

prima instanță sesizată o informează cu privire la data la care a fost sesizată și precizează dacă s-a declarat competență să se pronunțe cu privire la litigiu sau, în caz contrar, îi comunică termenul estimat pentru stabilirea competenței sale.

3. În cazul în care se stabilește competența primei instanțe sesizate, instanța sesizată în al doilea rând își declină competența în favoarea acesteia.

Articolul 13

Conexitate

1. În cazul în care acțiuni conexe sunt pe rol înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior poate suspenda judecata.
2. În cazul în care aceste acțiuni sunt pendinte în fața instanțelor de prim grad de jurisdicție, orice instanță judecătorească sesizată ulterior poate, de asemenea, la cererea uneia dintre părți, să își decline competența, cu condiția ca respectivele acțiuni să fie de competența primei instanțe sesizate și ca legea pe care aceasta o aplică să permită conexarea acțiunilor.
3. În înțelesul prezentului articol, sunt considerate conexe acele acțiuni care sunt atât de strâns legate între ele încât este oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp, pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor.

Articolul 14

Măsuri provizorii și asigurătorii

Măsurile provizorii sau asigurătorii prevăzute de legea unui stat membru pot fi solicitate instanțelor judecătorești ale acestui stat chiar în cazul în care, în temeiul prezentului regulament, instanțele judecătorești dintr-un alt stat membru sunt competente să judece cauza pe fond.

Capitolul III

Legea aplicabilă

Articolul 15

Stabilirea legii aplicabile

Legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale parteneriatului este legea statului în care acesta a fost înregistrat.

Articolul 16

Caracterul universal al normei privind conflictul de legi

Legea desemnată de dispozițiile prezentului capitol se aplică indiferent dacă aceasta este sau nu legea unui stat membru.

Articolul 17
Dispoziții de ordine publică

Dispozițiile prezentului regulament nu pot aduce atingere aplicării dispozițiilor imperative a căror respectare este privită drept esențială de către un anumit stat membru pentru salvagardarea intereselor sale publice, precum organizarea politică, socială sau economică, astfel încât să solicite aplicarea acestora întregii situații care intră în domeniul lor de aplicare, indiferent de legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale parteneriatului înregistrat în temeiul prezentului regulament.

Articolul 18
Ordinea publică a instanței judecătorești sesizate

1. Aplicarea unei dispoziții din legea desemnată în temeiul prezentului regulament nu poate fi refuzată decât dacă o astfel de aplicare este vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței judecătorești sesizate.
2. Aplicarea unei dispoziții din legea desemnată în temeiul prezentului regulament nu poate fi considerată contrară ordinii publice a forului doar pentru că aceasta nu conține dispoziții care să recunoască instituția parteneriatului înregistrat.

Articolul 19
Excluderea posibilității de retrimiteri

Aplicarea legii oricărui stat menționat în prezentul regulament înseamnă aplicarea normelor de drept material în vigoare în statul respectiv, cu excepția normelor sale de drept internațional privat.

Articolul 20
State cu două sau mai multe sisteme de drept – conflicte teritoriale de legi

În cazul în care un stat se compune din mai multe unități teritoriale, fiecare dintre acestea având propriul său sistem de drept sau propriul său set de norme ce au legătură cu problemele reglementate prin prezentul regulament:

- a) orice referire la legea acestui stat se interpretează, în scopul stabilirii legii aplicabile în conformitate cu prezentul regulament, ca privind legea în vigoare în unitatea teritorială în cauză;
- b) orice referire la reședința obișnuită în acel stat se interpretează ca privind reședința obișnuită într-o unitate teritorială;
- c) orice referire la cetățenie privește unitatea teritorială desemnată prin legea acestui stat sau, în absența unor norme aplicabile, unitatea teritorială aleasă de părți, sau, în absența unei astfel de alegeri, unitatea teritorială cu care partenerul sau partenerii au legăturile cele mai strânse.

Capitolul IV

Recunoaștere, forță executorie și executare

SECȚIUNEA 1

HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI

Subsecțiunea 1

Recunoaștere

Articolul 21

Recunoașterea hotărârilor

1. Hotărârile judecătorești pronunțate într-un stat membru sunt recunoscute în celelalte state membre fără să fie necesar să se recurgă la nicio procedură.
2. În cazul unei contestații, orice parte interesată care invocă pe cale principală recunoașterea unei hotărâri judecătorești poate solicita, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele [38-56] din Regulamentul (CE) nr. 44/2001, ca hotărârea să fie recunoscută.
3. Dacă recunoașterea este invocată pe cale incidentală înaintea unei instanțe judecătorești a unui stat membru, aceasta din urmă este competentă în materie.

Articolul 22

Motive de nerecunoaștere a unei decizii

O hotărâre judecătorească nu este recunoscută în cazul în care:

- a) recunoașterea este vădit contrară ordinii publice a statului membru solicitat;
- b) actul de sesizare a instanței judecătorești sau un act echivalent nu a fost comunicat sau notificat părâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-un mod care să-i permită acestuia să-și pregătească apărarea, în cazul în care părâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii judecătorești atunci când a avut posibilitatea să o facă;
- c) hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată într-o cauză între aceleași părți în statul membru solicitat;
- d) hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre judecătorească pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat terț între aceleași părți într-un litigiu având același obiect și aceeași cauză, cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru a fi recunoscută în statul membru solicitat.

Articolul 23

Interzicerea controlului competenței instanței judecătorești de origine

1. Competența instanțelor judecătorești din statul membru de origine nu poate face obiectul controlului.
2. Criteriul ordinii publice prevăzut la articolul 18 nu poate fi aplicat normelor în materie de competență prevăzute la articolele 3-8.

Articolul 24

Diferențe între legile aplicabile

Recunoașterea și executarea, totală sau parțială, a unei hotărâri privind aspectele patrimoniale ale unui parteneriat înregistrat, nu pot fi refuzate într-un stat membru motivându-se că legea națională nu recunoaște parteneriatul înregistrat sau nu prevede aceleași efecte patrimoniale.

Articolul 25

Interzicerea revizuirii pe fond

În nicio situație nu se poate revizui fondul hotărârii judecătorești pronunțate în străinătate.

Articolul 26

Suspendarea procedurii

Instanța judecătorească dintr-un stat membru sesizată cu o cerere de recunoaștere a unei hotărâri judecătorești pronunțate într-un alt stat membru poate suspenda procedura în cazul în care aceasta face obiectul unei căi de atac ordinare.

Subsecțiunea 2

Executare

Articolul 27

Hotărâri judecătorești executorii

Hotărârile pronunțate într-un stat membru și care sunt executorii în acest stat membru, precum și tranzacțiile judiciare sunt puse în executare în celelalte state membre în conformitate cu articolele 38-56 și 58 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001.

SECȚIUNEA 2

ACTE AUTENTICE ȘI TRANZACȚII JUDICIARE

Articolul 28

Recunoașterea actelor autentice

1. Actele autentice întocmite într-un stat membru sunt recunoscute în celelalte state membre, cu excepția cazului în care se contestă validitatea acestor acte în conformitate cu legea aplicabilă și cu condiția ca această recunoaștere să nu fie vădit contrară ordinii publice a statului membru solicitat.
2. Recunoașterea actelor autentice are ca efect de a conferi acestora forță probantă în ceea ce privește conținutul și o prezumție relativă de validitate.

Articolul 29

Forța executorie a actelor autentice

1. Actele autentice întocmite și executorii într-un stat membru sunt, la cerere, declarate executorii într-un alt stat membru, în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 38-57 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001.
2. Instanța la care se introduce o acțiune în temeiul articolelor [43 și 44] din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 respinge cererea de încuviințare a executării sau revocă hotărârea de încuviințare a executării numai dacă executarea actului autentic este vădit contrară ordinii publice din statul membru solicitat.

Articolul 30

Recunoașterea și forța executorie a tranzacțiilor judiciare

Tranzacțiile judiciare care sunt executorii în statul membru de origine sunt recunoscute și declarate executorii într-un alt stat membru, la cererea oricăreia din părțile interesate, în aceleași condiții ca și actele autentice. Instanța judecătorească sesizată cu acțiunea prevăzută la articolul 43 sau 44 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 refuză cererea de încuviințare a executării sau revocă hotărârea de încuviințare a executării numai dacă executarea tranzacției judiciare este vădit contrară ordinii publice din statul membru de executare.

Capitolul V

Opozabilitatea față de terți

Articolul 31

Opozabilitatea față de terți

1. Efectele patrimoniale ale parteneriatului înregistrat asupra unui raport juridic dintre un partener și un terț sunt reglementate de legea statului de înregistrare a parteneriatului, vizat la articolul 15.
2. Cu toate acestea, dreptul unui stat membru poate să prevadă că un partener nu poate invoca opozabilitatea față de un terț a legii aplicabile în cazul în care unul dintre aceștia are reședința obișnuită pe teritoriul acestui stat membru și formalitățile de publicitate sau de înregistrare prevăzute de dreptul acestui stat membru nu au fost îndeplinite, cu excepția cazului în care terțul cunoștea sau ar fi trebuit să cunoască legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale parteneriatului înregistrat.
3. De asemenea, dreptul statului membru unde este situat un bun imobil poate să prevadă o normă similară celei prevăzute la alineatul 2 pentru raporturile juridice dintre un partener și un terț cu privire la acest bun imobil.

Capitolul VI

Dispoziții generale și finale

Articolul 32

Relațiile cu convențiile internaționale existente

1. Prezentul regulament nu afectează aplicarea convențiilor bilaterale sau multilaterale la care unul sau mai multe state membre sunt părți la data adoptării prezentului regulament și care privesc materiile reglementate de prezentul regulament, fără a aduce atingere obligațiilor ce revin statelor membre în temeiul articolului 351 din tratat.
2. Prin derogare de la alineatul (1), prezentul regulament prevalează, în relațiile dintre statele membre, asupra convențiilor care privesc materiile reglementate de prezentul regulament și la care statele membre sunt părți.

Articolul 33

Informații puse la dispoziția publicului și a autorităților competente

1. Până cel târziu la [...], statele membre comunică Comisiei în limba (limbile) oficială (oficiale) pe care o (le) consideră adecvată (adecvate):
 - a) o descriere a legislațiilor și a procedurilor naționale privind dreptul referitor la aspectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, precum și textele relevante;
 - b) dispozițiile naționale privind opozabilitatea față de terți, în conformitate cu articolul 31 alineatele (2) și (3).
2. Statele membre informează Comisia în privința oricărei modificări ulterioare a acestor dispoziții.
3. Informațiile comunicate în conformitate cu alineatele (1) și (2) sunt puse la dispoziția publicului de către Comisie prin mijloacele corespunzătoare, în special prin intermediul site-ului multilingv al Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială.

Articolul 34

Clauză de revizuire

1. Până cel târziu la [cinci ani de la data aplicării ...], și ulterior la fiecare cinci ani, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind aplicarea prezentului regulament. După caz, raportul este însoțit de propuneri în vederea adaptării prezentului regulament.
2. În acest scop, statele membre informează Comisia despre elementele relevante privind aplicarea prezentului regulament de către instanțele judecătorești ale acestora.

Articolul 35

Dispoziții tranzitorii

1. Capitolele II și IV din prezentul regulament se aplică acțiunilor judiciare intentate, actelor autentice eliberate, tranzacțiilor judiciare încheiate și hotărârilor judecătorești pronunțate ulterior datei aplicării acestuia.
2. Cu toate acestea, hotărârile judecătorești pronunțate după data aplicării prezentului regulament sunt recunoscute și executate în conformitate cu dispozițiile capitolului IV, în cazul în care normele de competență aplicate sunt conforme cu cele prevăzute la capitolul II, dacă acțiunea introdusă în statul membru de origine a fost intentată înainte de data aplicării prezentului regulament.
3. Capitolul III se aplică exclusiv partenerilor care au înregistrat parteneriatul.

Articolul 36

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament se aplică începând de la [un an după intrarea sa în vigoare].

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre, în conformitate cu tratatele.

Adoptat la [...], [...]

*Pentru Consiliu
Președintele*

**CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE**

**Bruxelles, 29 martie 2011 (30.03)
(OR. en)**

8145/11

JUSTCIV 63

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretar General al Comisiei Europene semnat de către dl Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	18 martie 2011
Destinatar:	Dl Pierre de BOISSIEU, Secretar General al Consiliului Uniunii Europene
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Eliminarea incertitudinilor legate de drepturile patrimoniale ale cuplurilor internaționale

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul Comisiei COM(2011) 125 final.

Anexă: COM(2011) 125 final

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.3.2011
COM(2011) 125 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Eliminarea incertitudinilor legate de drepturile patrimoniale ale cuplurilor
internaționale**

{COM(2011) 126 final}

{COM(2011) 127 final}

{SEC(2011) 327 final}

{SEC(2011) 328 final}

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Eliminarea incertitudinilor legate de drepturile patrimoniale ale cuplurilor internaționale

1. INTRODUCERE

Instituirea unui spațiu judiciar european are ca scop principal oferirea unui cadru de securitate juridică cetățenilor europeni, precum și a unui acces facilitat la justiție în situațiile transfrontaliere cu care se confruntă aceștia. Uniunea Europeană a adoptat diverse instrumente în acest scop.

Cu toate acestea, după cum s-a demonstrat în Raportul privind cetățenia UE în 2010, prezentat de Comisie la 27 octombrie 2010¹, există încă numeroase obstacole care aduc atingere exercitării depline a drepturilor ce derivă din statutul de cetățean al Uniunii, în special, a dreptului la liberă circulație. Printre obstacolele identificate de Comisie figurează incertitudinile legate de drepturile de proprietate ale cuplurilor internaționale, formate, de exemplu, din cetățeni din state membre diferite sau care locuiesc în alt stat membru decât cel de origine.

Din aproximativ 122 de milioane de căsătorii încheiate în Uniune, aproape 16 milioane (13 %) au o astfel de dimensiune transfrontalieră. În 2007, din cele 2,4 milioane de căsătorii încheiate în Uniune, 300 000 de cupluri aparțineau acestei categorii; proporția este aceeași și în cazul divorțurilor, 140 000 de divorțuri (13%) din 1 040 000 pronunțate în UE în același an. Între altele, 8 500 de parteneriate înregistrate internaționale s-au desfășurat prin separarea partenerilor și 1 266 au încetat la decesul unuia dintre parteneri.

Din cauza diferențelor dintre diversele sisteme juridice naționale, cuplurile internaționale se confruntă adesea cu consecințe neprevăzute și uneori neplăcute în cadrul administrării bunurilor lor.

Atunci când cuplul se destramă ca urmare a divorțului, a separării sau a decesului unuia dintre parteneri, cei doi sau partenerul care supraviețuiește este confruntat cu numeroase dificultăți, legate în special de partajul bunurilor dobândite în timpul vieții comune, după cum se arată în exemplul următor:

Un cuplu greco-maghiar se căsătorește în Grecia și locuiește în această țară timp de trei ani. După această perioadă, cei doi decid să se mute în Ungaria. După doi ani petrecuți în Ungaria, căsătoria se destramă. Conform dreptului elen, aplicând normele în materie de conflict de legi, lichidarea regimului matrimonial se supune legislației elene (factorul de legătură fiind reședința obișnuită comună a soților în momentul căsătoriei). Aplicând normele în materie de conflict de legi din dreptul maghiar, dimpotrivă, lichidarea regimului matrimonial trebuie să fie guvernată de

¹ Raportul privind cetățenia UE în 2010: eliminarea obstacolelor din calea drepturilor cetățenilor , COM(2010) 603.

legislația maghiară (factorul de legătură fiind reședința obișnuită comună a soților în momentul divorțului).

Cum se stabilește instanța competentă? Cuplul a locuit și în Grecia, dar și în Ungaria. Ar trebui sesizate instanțele elene sau cele maghiare pentru încetarea regimului matrimonial?

În acest exemplu, dacă soțul de cetățenie ungară estimează că legea statului său ar putea să îi fie mai favorabilă, protejându-i mai bine interesele, acesta se poate grăbi să sesizeze instanța maghiară. Se vorbește în acest caz de o „precipitare către instanță”. În conformitate cu normele în vigoare, soțul mai bine informat poate astfel iniția o procedură, punând celălalt soț într-o poziție de inferioritate.

În prezent, normele aplicabile în materie de raporturi patrimoniale ale cuplurilor internaționale nu permit prevenirea acestei situații și nu oferă securitatea juridică necesară administrării și partajului bunurilor care aparțin cuplului.

2. CADRUL JURIDIC

Uniunea elaborează în prezent o politică care are ca scop facilitarea vieții cetățenilor și, în special, a cuplurilor internaționale, în situațiile transfrontaliere cu care se confruntă.

Astfel, au fost adoptate diferite instrumente în materie de drept internațional privat în domeniul dreptului familiei, în special Regulamentul „Bruxelles II bis” din 27 noiembrie 2003² și Regulamentul „Roma III”, adoptat la 20 decembrie 2010³.

Atunci când un cuplu internațional decide să divorțeze sau să se separe, dispozițiile Regulamentului „Bruxelles II bis” permit soților să știe ce instanță este competentă pentru pronunțarea divorțului, cum va circula hotărârea de încetare a căsătoriei dintr-un stat membru în altul, cum va fi recunoscută și executată aceasta într-un alt stat membru decât cel în care a fost pronunțată.

Regulamentul „Roma III” completează aceste dispoziții, oferind soților posibilitatea de a opta pentru legea care se va aplica procedurii de divorț. Acest regulament este rezultatul unei cooperări consolidate⁴ în domeniul legii aplicabile divorțului, fiind primul caz de cooperare consolidată.

Aceste instrumente oferă soților un grad sporit de securitate juridică, predictibilitate și flexibilitate în cadrul procedurii de divorț și de separare de corp, permițând determinarea legii aplicabile și a instanței competente pe baza unor criterii obiective.

² Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, 23.12.2003).

³ Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp (JO L 343 din 29.12.2010, p. 10).

⁴ La această cooperare consolidată participă 14 state membre: Austria, Belgia, Bulgaria, Franța, Germania, Italia, Letonia, Luxemburg, Malta, Portugalia, România, Slovenia, Spania și Ungaria.

Însă aceste instrumente nu reglementează aspectele de drept internațional privat legate de raporturile patrimoniale ale cuplurilor internaționale.

Această observație este valabilă și pentru regulamentul în materie succesorală care se află în curs de negociere⁵. Obiectivul acestei propuneri este de a permite cetățenilor din Uniunea Europeană să își organizeze din timp succesiunea și de a garanta într-un mod eficace drepturile moștenitorilor și ale altor persoane având relații cu defunctul, precum și ale creditorilor succesiunii. Cu toate acestea, aspectele privind efectele patrimoniale ale căsătoriei și ale parteneriatelor înregistrate nu fac obiectul acestei propuneri.

3. ASPECTE PATRIMONIALE: JUSTIFICAREA NECESITĂȚII DE A ADOPTA UN INSTRUMENT ÎN PREZENT

În cadrul Programului de la Stockholm – o Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora⁶, Consiliul European a solicitat recent lărgirea sferei recunoașterii reciproce la domenii esențiale pentru viața cotidiană a cetățenilor. Aspectele legate de regimurile matrimoniale și de consecințele patrimoniale ale separației cuplurilor figurează în mod expres printre aceste domenii⁷.

În plus, Parlamentul European⁸ a sprijinit o inițiativă a Comisiei privind regimurile matrimoniale, subliniind că, în domeniul justiției civile, prioritățile ar trebui să fie satisfacerea nevoilor exprimate de către cetățeni, prin simplificarea mecanismelor judiciare și introducerea de proceduri mai simple, mai ușor de înțeles și mai accesibile.

Încă din iulie 2006, Comisia a adoptat o carte verde privind conflictele de legi în materie de regimuri matrimoniale⁹, care se referă și la problema competenței judiciare și a recunoașterii reciproce. Aceasta a permis lansarea unei ample consultări publice, ale cărei rezultate au confirmat necesitatea unor instrumente europene, atât în materie de regimuri matrimoniale, cât și în ceea ce privește efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Comisia consideră că, pentru a răspunde pe deplin așteptărilor cetățenilor, a venit timpul să se completeze cadrul juridic existent, adăugând dispozițiile referitoare la raporturile patrimoniale. Prin urmare, în conformitate cu angajamentul asumat în Raportul 2010 cu privire la cetățenie, Comisia prezintă propuneri care au drept obiectiv să ofere răspunsuri europene clare problemelor cu care se confruntă cuplurile internaționale în aceste domenii.

⁵ Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și crearea unui certificat european de moștenitor - COM(2009) 154.

⁶ JO C 115 din 4.5.2010.

⁷ Aceste aspecte au fost evocate încă din 1998, în Planul de acțiune de la Viena (JO C 19 din 23.1.1999), precum și doi ani mai târziu, în Programul de recunoaștere reciprocă a hotărârilor în materie civilă și comercială (JO C 12 din 15.1.2001).

⁸ Rezoluția Parlamentului European din 25 noiembrie 2009 referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu - Un spațiu de libertate, securitate și justiție în serviciul cetățenilor - Programul de la Stockholm și Rezoluția Parlamentului European din 23 noiembrie 2010 referitoare la aspecte de drept civil, drept comercial, dreptul familiei și drept internațional privat ale Planului de acțiune pentru punerea în aplicare a Programului de la Stockholm.

⁹ COM(2006)400 - Carte verde privind conflictul de legi în materie de regimuri matrimoniale, de reglementare în special a aspectelor privind competența judiciară și recunoașterea reciprocă {SEC(2006) 952}.

4. O ABORDARE DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT PENTRU CETĂȚENI

Administrarea bunurilor soților în timpul căsătoriei, inclusiv în momentul încetării căsătoriei, este reglementată de legislația națională a statelor membre.

Dreptul material al regimurilor matrimoniale variază de la un stat membru la altul, chiar dacă majoritatea statelor membre disting între regimul matrimonial legal, pe de o parte, și regimul convențional, pe de altă parte. Regimul legal este cel care se va aplica în cazul în care soții nu optează în favoarea altor dispoziții. Când soții își exprimă voința pentru o altă lege aplicabilă, suntem în prezența unui regim matrimonial convențional.

Bunurile pe care soții le dețineau sau cele care au fost achiziționate de către soți vor fi considerate sau nu bunuri comune în conformitate cu normele în materie de regim matrimonial aplicabile. În sistemul comunității de bunuri, unele bunuri sau toate bunurile deținute sau achiziționate de către un soț devin bunuri comune și, prin urmare, aparțin ambilor soți, în timp ce în sistemul separării bunurilor, acestea aparțin unuia sau respectiv celuilalt soț. Aceste principii generale sunt puse în aplicare în mod diferit de legislațiile statelor membre.

Parteneriatul înregistrat privește viața în comun a două persoane care formează un cuplu și care și-au înregistrat relația la o autoritate publică a statului în care locuiesc. Aceasta este o instituție recentă, introdusă în prezent în legislația a paisprezece state membre¹⁰. Ca și căsătoria, parteneriatul înregistrat produce efecte asupra patrimoniului partenerilor, care sunt reglementate de legislația națională. Diferențele dintre legislațiile naționale sunt chiar mai pronunțate decât cele menționate în legătură cu regimurile matrimoniale.

La fel ca în cazul dreptului material, normele naționale de drept internațional privat aplicabile drepturilor de proprietate în cazul cuplurilor internaționale variază mult de la un stat membru la altul. Această situație nu oferă securitate juridică suficientă pentru cuplurile care au decis să beneficieze de dreptul lor la liberă circulație.

Având în vedere aceste diferențe, la nivel european pot fi avute în vedere trei abordări pentru a conferi cetățenilor securitatea juridică necesară:

- o primă soluție, deja folosită în practică, este de a lăsa statelor membre sarcina de a găsi soluții în cadrul acordurilor bilaterale. Acordul franco-german din februarie 2010¹¹ este un exemplu în acest sens. Chiar și în cazul în care la aceste acorduri pot adera și alte state (cum este cazul acordului franco-german), prin această soluție nu se pot lua în calcul toate problemele practice care apar și, prin urmare, nu se poate oferi un răspuns european global;
- o a doua abordare ar fi constat într-o armonizare a dreptului material care reglementează efectele patrimoniale ale căsătoriei și ale parteneriatelor înregistrate. Această abordare este însă exclusă prin tratat, care nu conferă Uniunii competență în aceste domenii, după cum Uniunea nu este competentă nici în ceea ce privește formele de uniune care se află la originea raporturilor de proprietate, respectiv căsătoria și parteneriatul înregistrat;

¹⁰ Austria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Luxemburg, Republica Cehă, Regatul Unit, Slovenia, Suedia, Țările de Jos, Ungaria.

¹¹ Acord bilateral între Germania și Franța de instituire a unui regim matrimonial opțional mixt (*participation aux acquêts*), semnat în februarie 2010.

- o a treia abordare, posibilă în conformitate cu tratatele, este adoptarea, la nivel european, de norme de drept internațional privat în materia efectelor patrimoniale ale căsătoriei și ale parteneriatului înregistrat.

Din aceste motive și după cum a anunțat în planul său de acțiune de punere în practică a Programului de la Stockholm din 20 aprilie 2010¹², Comisia propune inițiativele următoare:

- o propunere de regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale;
- o propunere de regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Deși ambele propuneri sunt foarte asemănătoare ca structură și conținut, Comisia consideră că, pentru a lua în considerare caracteristicile specifice ale fiecărui tip de uniune, este oportun să prezinte două instrumente legislative distincte și nu un singur instrument care să acopere cele două tipuri de uniune. Într-adevăr, căsătoria și parteneriatul înregistrat sunt instituții juridice diferite în UE. Căsătoria este o instituție juridică creată de mult timp, care există în toate cele 27 de state membre, în timp ce parteneriatul înregistrat este o instituție juridică mai recentă, recunoscută doar de paisprezece state membre, după cum s-a menționat anterior. Prin urmare, unele soluții juridice propuse sunt în mod inevitabil diferite pentru fiecare dintre aceste instituții.

În plus, întrucât căsătoria și parteneriatul înregistrat pot fi, în funcție de statele membre, deschise atât cuplurilor de sex opus, cât și cuplurilor de același sex, ambele propuneri sunt neutre din perspectiva de genului¹³. Având drept scop comun oferirea unui răspuns clar problemelor juridice cu care se confruntă cuplurile internaționale în acest domeniu, prezentarea celor două instrumente în mod separat va avea drept rezultat o aplicare clară și ușor de înțeles de către cetățeni și de către practicienii vizați a dispozițiilor corespunzătoare fiecărui statut.

Ținându-se seama de legăturile strânse dintre cele două propuneri, acestea sunt adoptate în același timp și în cadrul unui pachet, pentru a se sublinia hotărârea Comisiei de a facilita viața cotidiană a cuplurilor internaționale, indiferent dacă aceștia au încheiat o căsătorie sau un parteneriat înregistrat. Comisia invită Consiliul să continue această abordare globală.

Cele două propuneri sunt neutre din punct de vedere fiscal și nu introduc nicio modificare în legislația națională a statelor membre în materie de impozitare.

¹²

COM(2010) 171 final.

¹³

De exemplu, o căsătorie între persoane de același sex permisă în temeiul legislației portugheze va fi tratată în aceleași condiții cu o căsătorie între persoane de sex opus în conformitate cu propunerea privind regimurile matrimoniale. În timp ce un parteneriat înregistrat în Franța poate fi între persoane de sex opus sau între persoane de același sex, ambele tipuri de parteneriate vor fi considerate ca fiind incluse în domeniul de aplicare al propunerii privind efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

5. RESPECTAREA DREPTURILOR FUNDAMENTALE

Conform strategiei Uniunii pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană¹⁴, Comisia a verificat dacă cele două propuneri respectă drepturile enunțate în cartă.

Acestea nu aduc atingere dreptului la respectarea vieții private și de familie și dreptului la căsătorie și la întemeierea unei familii conform legilor naționale, prevăzute respectiv la articolele 7 și 9 din cartă.

Dreptul de proprietate, prevăzut la articolul 17 din cartă, este consolidat. Previzibilitatea în ceea ce privește legea aplicabilă tuturor bunurilor cuplului va permite într-adevăr soților și partenerilor să își exercite în mod efectiv dreptul lor de proprietate.

Comisia a verificat, de asemenea, că se respectă articolul 21, care interzice discriminarea de orice natură și, în acest scop, s-a asigurat că cele două texte propuse sunt neutre din perspectiva genului. Prin urmare, propunerile nu fac distincții întemeiate pe orientarea sexuală.

În sfârșit, dispozițiile propuse îmbunătățesc accesul la justiție în Uniune pentru cetățeni și, în special, pentru cuplurile căsătorite și pentru cele aflate într-un parteneriat înregistrat. Acestea facilitează aplicarea articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale care garantează dreptul la o cale de atac eficientă și dreptul de a avea acces la o instanță judecătorească imparțială. Prin prevederea unor criterii obiective de stabilire a instanței judecătorești competente sunt înlăturate procedurile paralele, precum și recurgerea precipitată a părții mai active la instanța mai favorabilă, în detrimentul celeilalte părți.

6. OBIECTUL PROPUNERILOR

Propunerile Comisiei vizează să răspundă la următoarele întrebări:

- Ce instanță este competentă să lichideze regimul matrimonial sau efectele patrimoniale ale parteneriatului?
- Ce lege se aplică acestei lichidări?
- Hotărârea instanței sau a unei alte autorități competente a unui stat membru este ușor de recunoscut și executat într-un alt stat membru?

6.1. Stabilirea instanței competente: centralizarea procedurilor și coerența cu acquis-ul existent

Propunerile de regulamente stabilesc instanța competentă să lichideze un regim matrimonial sau efectele patrimoniale ale parteneriatului înregistrat. Comisia propune centralizarea în fața unei instanțe unice a diferitelor proceduri: procedura de divorț, de separare și cea de lichidare a regimului matrimonial.

¹⁴

Comunicarea Comisiei COM(2010) 573 din 19.10.2010.

În plus, se dorește ca normele propuse să fie coerente cu normele europene în materie de competență deja existente sau propuse în alte instrumente legislative ale Uniunii.

În cazul unei proceduri de divorț sau de separare, instanțele competente pentru a soluționa aceste proceduri în conformitate cu Regulamentul Bruxelles II bis, menționat anterior, își vor extinde competența la lichidarea regimului matrimonial cauzată de divorț sau de separare.

În mod similar, în caz de deces al unui soț sau partener, instanța competentă în materie de succesiuni¹⁵ își va extinde competența la problemele legate de regimurile matrimoniale și la efectele patrimoniale ale parteneriatelor.

Această grupare la o singură instanță va genera economii semnificative, care pot fi estimate la aproximativ 2 000 - 3 000 EUR pe procedură. În acest mod, cetățenii nu vor mai fi nevoiți să sesizeze mai multe instanțe, în funcție de domeniul vizat, precum lichidarea succesiunii sau împărțirea bunurilor în cazul dizolvării unui parteneriat înregistrat, ca urmare a decesului unuia dintre parteneri.

6.2. Stabilirea legii aplicabile: soții au posibilitatea de a alege

Datorită specificității acestor instituții, se propun abordări diferite pentru căsătorie și parteneriatele înregistrate.

Soților li se dă posibilitatea de a opta pentru legea aplicabilă. Este, totuși, o alegere limitată, pentru a evita situația în care soții optează pentru o lege cu care căsătoria lor nu are nicio legătură. Legea aleasă poate fi cea a reședinței obișnuite comune sau cea a cetățeniei. Dacă nu s-a optat pentru legea aplicabilă, propunerea prevede o listă de factori de legătură obiectivi prin care se identifică legea aplicabilă.

Aceste soluții vor permite luarea în calcul a mobilității cetățenilor și respectarea autonomiei de voință a soților, oferind în același timp securitate juridică pentru fiecare soț. În cazul schimbării reședinței obișnuite dintr-un stat membru în altul, soții pot schimba fără dificultăți legea aplicabilă regimului lor matrimonial. Aceasta este, de asemenea, abordarea adoptată în recentul Regulament Roma III privind legea aplicabilă divorțului și separării de drept, menționat anterior.

În cazul partenerilor înregistrați nu se propune o astfel de autonomie. Legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale parteneriatelor este definită în mod clar în propunere, fiind legea statului în care a fost înregistrat parteneriatul. Având în vedere că parteneriatul înregistrat nu este recunoscut de toate statele membre ale Uniunii și că există o mare diversitate între legislațiile statelor membre care au introdus această instituție în sistemul lor juridic, propunerea trimite la legea statului unde a fost înregistrat parteneriatul.

Cu toate acestea, regula instituită are avantajul de a introduce o mai mare transparență în stabilirea legii aplicabile în cazul partenerilor înregistrați și în prevederea efectelor patrimoniale posibile în cazul unei proceduri de separare.

În general, Comisia va pune la dispoziția publicului informații privind legislațiile și procedurile naționale corespunzătoare atât regimurilor matrimoniale, cât și efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, prin mijloace adecvate, inclusiv pe site-ul Rețelei

¹⁵ În conformitate cu viitorul instrument legislativ, în curs de negociere.

judiciare europene în materie civilă și comercială. De asemenea, vor fi puse la dispoziția publicului informații privind dispozițiile naționale cu privire la opozabilitatea față de terți.

6.3. Recunoașterea și executarea hotărârilor: garantarea unei circulații și a unei executări rapide a hotărârilor în Uniune

Dispozițiile propuse privind recunoașterea și executarea hotărârilor și actelor autentice sunt similare celor prezentate în propunerea de regulament privind succesiunile¹⁶. Acestea sunt aliniate cu cele existente în materie civilă și comercială¹⁷.

Acestea sunt menite să asigure libera circulație a hotărârilor judecătorești în cadrul Uniunii și executarea efectivă a acestora, ținând seama de faptul că în prezent fiecare stat membru aplică propriile norme naționale în materie de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești pronunțate în această materie.

Aceste propuneri sunt primele măsuri propuse la nivelul Uniunii în domeniul raporturilor patrimoniale în cadrul cuplurilor internaționale. Acestea reglementează un domeniu aparținând dreptului familiei. În conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, măsurile din domeniul dreptului familiei necesită unanimitatea în cadrul Consiliului. Prin urmare, Comisia a considerat oportun să se mențină controlul hotărârilor pronunțate în această materie în statul membru în care se cere recunoașterea și executarea. Prin urmare, hotărârile pronunțate într-un stat membru vor fi recunoscute pe baza procedurii de exequatur în instanța din statul membru în care se solicită executarea. Aceasta este o procedură care se poate rezuma la o verificare formală a documentelor prezentate de reclamant, similar procedurii actuale în materie civilă și comercială.

Aceste noi dispoziții reprezintă un avans considerabil față de situația actuală, în care fiecare stat membru aplică propriile reguli de procedură și propriile motive de refuz al executării hotărârilor pronunțate în străinătate, ceea ce are drept efect afectarea gravă a circulației hotărârilor judecătorești în acest domeniu.

Într-o etapă ulterioară, în lumina evaluării punerii în aplicare a măsurilor propuse și a dispozițiilor echivalente din Regulamentul Bruxelles II bis, menționat anterior, Comisia va examina dacă ar putea fi avută în vedere o procedură automată, mai simplă.

7. CONCLUZII

Cele două regulamente propuse de Comisie sunt menite să simplifice viața cetățenilor în momente de multe ori dificile din existența acestora. Regulamentele constituie astfel un răspuns la angajamentele pe care Comisia și le-a asumat în raportul privind cetățenia europeană.

Acestea vor oferi o mai mare securitate juridică cuplurilor internaționale, soți sau parteneri înregistrați. La desfacerea unei uniuni, aceste dispoziții vor stabili legea aplicabilă împărțirii

¹⁶ Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și crearea unui certificat european de moștenitor - COM(2009) 154.

¹⁷ Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO L 12, 16.1.2001, p.1). La 14 decembrie 2010 s-a adoptat o propunere de reformare a Regulamentului Bruxelles I – COM(2010) 748.

bunurilor și instanța competentă. Libera circulație a hotărârilor judecătorești va fi asigurată, de asemenea, prin recunoașterea automată a acestora în întreaga Uniune, iar punerea lor în aplicare va face obiectul unei proceduri uniforme, simplificate.

Cele două propuneri, considerate împreună cu *acquis-ul* în vigoare și în curs de negociere, completează astfel cadrul legal actual și asigură coerența necesară în materie de cooperare judiciară civilă și, în special de dreptul familiei. Ca și alte măsuri adoptate în acest domeniu, acestea nu afectează dreptul material al statelor membre privind regimurile matrimoniale și efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate. În conformitate cu tratatele, dreptul material rămâne de competența statelor membre.

**CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE**

**Bruxelles, 29 martie 2011 (30.03)
(OR. en)**

**8253/11
ADD 1**

JUSTCIV 69

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă: Secretar General al Comisiei Europene
semnat de către dl Jordi AYET PUIGARNAU, director

Data primirii: 18 martie 2011

Destinatar: Dl Pierre de BOISSIEU, Secretar General al Consiliului Uniunii Europene

Subiect: DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI
SINTEZA ANALIZEI DE IMPACT
Document de însoțire pentru comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor
-Eliminarea incertitudinilor legate de drepturile patrimoniale ale cuplurilor internaționale
Propunere de regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale și propunere de regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia parteneriatelor înregistrate

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul Comisiei SEC(2011) 328 final.

Anexă: SEC(2011) 328 final

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.3.2011
SEC(2011) 328 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

SINTEZA ANALIZEI DE IMPACT

Document de însoțire pentru

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Eliminarea incertitudinilor legate de drepturile patrimoniale ale cuplurilor
internaționale**

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

**privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor
judecătorești în materia regimurilor matrimoniale**

și

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

**privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor
judecătorești în materia parteneriatelor înregistrate**

{COM(2011) 125 final}
{COM(2011) 126 final}
{COM(2011) 127 final}
{SEC(2011) 327 final}

1. ASPECTE PROCEDURALE ȘI CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE

Pregătirea viitoarelor inițiative în domeniul patrimoniului cuplurilor se înscrie în cadrul Programului din anul 2000 privind recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială.

În 2003, Comisia a comandat un studiu privind regimurile matrimoniale și aspectele patrimoniale ale cuplurilor necăsătorite în dreptul internațional privat și dreptul intern, studiu care a subliniat existența unor probleme. În 2006, Comisia a adoptat o carte verde privind conflictul de legi în materia regimurilor matrimoniale¹, abordând și aspecte legate de competență și recunoaștere reciprocă.

Comisia a creat un grup de experți care să sprijine activitatea acestora în elaborarea viitoarelor propuneri legislative, compus din experți independenți ai statelor membre (denumite în continuare „SM”). La data de 28 septembrie 2009, a avut loc o dezbateră publică. Un număr de 99 de reprezentanți ai statelor membre, ai grupului de experți, precum și cadre universitare, avocați, notari și membri ai societății civile au participat la dezbateri privind oportunitatea unui instrument european în materia regimurilor matrimoniale și patrimoniale ale cuplurilor internaționale.

În fine, programul Stockholm menționează, de asemenea, ca recunoașterea reciprocă „*va fi extinsă la alte domenii care nu sunt încă reglementate și care sunt esențiale pentru viața cotidiană, cum ar fi regimurile matrimoniale și consecințele patrimoniale ale separării cuplurilor*”.

Prezentul raport se bazează pe concluziile unui studiu extern comandat de către Comisie pentru sprijinirea acestora în procesul de elaborare a raportului privind analiza de impact.

2. DEFINIREA PROBLEMEI

Din ce în ce mai mulți cetățeni ai UE traversează frontierele naționale, fapt ce conduce la creșterea numărului de cupluri internaționale sau cupluri care au o dimensiune internațională: soți de cetățenii diferite, cupluri care locuiesc în alt stat membru decât cel de origine, cupluri care dobândesc bunuri în alt stat membru sau cupluri care uneori divorțează sau decedează în alt stat membru decât cel de origine. În asemenea cazuri, devine foarte dificil pentru aceste persoane să știe care sunt instanțele competente și legile aplicabile situației lor personale și bunurilor pe care le posedă. Prin urmare, se confruntă cu consecințe neașteptate și neplăcute, nu doar în administrarea cotidiană a bunurilor, dar și în caz de separare sau deces a unuia din membrii cuplului.

Cu toate că există dispoziții la nivelul UE cu privire la legea aplicabilă în materie civilă și comercială, precum și în anumite domenii ale dreptului familiei, în prezent nu există asemenea reglementări în ceea ce privește regimurile matrimoniale, și nici drepturile patrimoniale ale cuplurilor necăsătorite. Prin urmare, aceste materii fac obiectul dreptului național și acordurilor internaționale dintre SM.

¹ COM(2006) 400 final.

Cauzele problemelor actuale cu care se confruntă cuplurile care formează parteneriate înregistrate sunt similare cu cele ale cuplurilor căsătorite. Cu toate acestea, prima categorie se confruntă cu probleme suplimentare importante întrucât conceptul de parteneriat înregistrat în sine există doar în 14 SM; nu toate statele membre dispun de norme de drept material în domeniu și sunt în număr și mai redus statele membre care au adoptat dispoziții privind competența și conflictul de legi.

Propunerile au ca obiect cuplurile căsătorite și parteneriatele înregistrate; uniunile „de facto” nu sunt luate în considerare.

Amploarea problemei

În 2007, s-au încheiat 2 400 000 de noi căsătorii în UE dintre care aproximativ 300 000 (13%) aveau un element internațional. Numărul divorțurilor era de 1 047 427, dintre care 13%, de asemenea, prezentau o dimensiune internațională. În plus, în același an, aproximativ 2,4 milioane de căsătorii s-au destrămat ca urmare a deceselor, dintre care se estima că aproximativ 390 000 prezentau o dimensiune internațională. În total, în 2007, peste 430 000 de cupluri internaționale s-au destrămat ca urmare a divorțului sau decesului și în toate aceste cazuri patrimoniul matrimonial a trebuit să facă obiectul partajului.

În 2007, existau aproximativ 211 000 de parteneriate înregistrate în UE, dintre care 41 000 aveau o „dimensiune internațională” în ceea ce privește patrimoniul acestora (totalul parteneriatelor internaționale înregistrate, parteneriatele înregistrate ai căror membrii locuiesc sau au proprietăți în străinătate).

3. OBIECTIVE

Obiectivul general al propunerii este de a contribui la crearea unui spațiu de justiție civilă veritabil în domeniul regimurilor patrimoniale ale cuplurilor căsătorite și ale parteneriatelor înregistrate, precum și de a institui dispoziții comune care stabilesc instanțele competente și legea aplicabilă în ceea ce privește drepturile de proprietate ale cuplurilor cu o dimensiune internațională.

Obiectivele generale și cele specifice sunt rezumate în cadrul tabelului de mai jos:

Obiectiv general	Obiective specifice
Eliminarea restricțiilor rămase cu care se confruntă cetățenii în ceea ce privește exercitarea drepturilor acestora în cadrul spațiului judiciar european, prin extinderea principiului recunoașterii reciproce la regimurile matrimoniale și la efectele patrimoniale ale separării cuplurilor	1. Evitarea procedurilor paralele și a aplicării legilor materiale diferite în ceea ce privește patrimoniul cuplurilor căsătorite și necăsătorite
	2. Garantarea posibilității pentru soți și parteneri de a alege în mod adecvat normele și dispozițiile juridice aplicabile situației acestora
	3. Facilitarea recunoașterii și executării hotărârilor privind regimurile patrimoniale internaționale ale cuplurilor căsătorite sau necăsătorite
	4. Asigurarea posibilității ca un cuplu să sesizeze aceeași instanță cu privire la toate aspectele juridice privind cazul acestora (ca urmare a unei separări sau a decesului care are ca urmare lichidarea regimului matrimonial)
	5. Garantarea faptului că soții și partenerii știu, atunci când nu au optat pentru o anumită lege, care este legea aplicabilă în cazul lichidării regimului patrimonial
	6. Asigurarea compatibilității cu alte norme propuse de UE (de exemplu, privind succesiunile și testamentele și, în cazul cuplurilor căsătorite, legea aplicabilă divorțului)
	7. Îmbunătățirea accesului la informațiile privind regimurile patrimoniale și matrimoniale

4. OPȚIUNI DE POLITICĂ

4.1. Descrierea opțiunilor de politică

Au fost identificate următoarele opțiuni de politică:

Opțiunea de politică 1: statu quo – nicio acțiune nouă a UE.

Opțiunea de politică 2: oferirea de informații specifice care să sensibilizeze cetățenii în ceea ce privește existența unor regimuri patrimoniale diferite de la un stat membru la altul – *comunicarea de informații cuplurilor care sunt pe punctul de a se căsători sau de a înregistra un parteneriat (de exemplu, printr-o broșură care conține informații generale).*

Opțiunea de politică 3: armonizarea normelor de competență și introducerea unor norme privind recunoașterea și executarea automată a hotărârilor – *acțiune legislativă a UE sub forma unui(unor) regulament(e) care instituie norme armonizate privind competența (competența ar fi determinată pe baza unor factori de legătură) și norme privind recunoașterea și executarea automată a hotărârilor și a altor decizii.*

Opțiunea de politică 4: armonizarea normelor privind conflictul de legi – *O acțiune legislativă a UE care să prevadă norme de stabilire a legii aplicabile, ar fi permisă alegerea legii aplicabile, în cazul în care nu s-a optat asupra legii aplicabile, factorii de legătură comuni ar stabili legea aplicabilă.*

Opțiunea de politică 5: un model de convenție matrimonială european uniform și optional – *o convenție matrimonială standard, comună pentru statele membre ale UE, care ar putea fi încheiată de cetățenii acestora. Anumite secțiuni ale acestor convenții ar trebui adaptate particularităților situației naționale.*

Opțiunea de politică 6: Armonizarea normelor privind conflictul de legi și a normelor privind competența și introducerea unor norme privind recunoașterea automată și executarea hotărârilor – *această opțiune ar fi o combinație a opțiunilor 3 și 4.*

Opțiunea de politică 7: Oferirea de informații terților privind existența regimurilor patrimoniale ale cuplurilor căsătorite și ale parteneriatelor înregistrate. *Au fost analizate diferite posibilități de rezolvare a problemelor ridicate de identificarea relațiilor patrimoniale în cadrul cuplurilor căsătorite sau în cadrul cuplurilor aflate într-un parteneriat înregistrat în străinătate.*

4.2. Compararea opțiunilor

Opțiunea de politică 1: statu quo. Această opțiune nu permite atingerea obiectivelor întrucât este puțin probabil ca statele membre să-și coordoneze reglementările naționale. Chiar dacă acestea își vor modifica sistemele lor juridice din proprie inițiativă, este probabil ca diferențele dintre aceste sisteme să persiste. Dimpotrivă, problemele existente s-ar putea accentua ca urmare a creșterii mobilității cetățenilor. **Drepturi fundamentale:** fără să reprezinte o încălcare a dreptului de proprietate, complexitatea cadrului juridic ar putea avea efecte asupra exercitării efective a dreptului de proprietate. **Efecte sociale:** de asemenea, este probabil ca, pe durata procedurilor de divorț, să persiste problemele cu care se confruntă partea mai vulnerabilă a cuplului. **Costuri financiare:** nu există. **Efecte economice:** având în vedere creșterea numărului de cazuri internaționale complicate, întârzierile și costurile, dar și reducerea valorii activelor, se vor accentua în raport cu situația actuală.

Opțiunea de politică 2: oferirea de informații specifice care să sensibilizeze cetățenii în ceea ce privește existența unor regimuri patrimoniale diferite de la un stat membru la altul și posibilitatea de a-și înregistra propriul regim. Această opțiune ar evita într-o foarte mică măsură existența procedurilor paralele și aplicarea unor legi materiale diferite. **Drepturi fundamentale:** un efect pozitiv asupra exercitării efective a dreptului de proprietate. **Efecte sociale:** îmbunătățiri minore în raport cu situația actuală. **Costuri financiare:** costurile aferente broșurilor cu informații este estimat la aproximativ 2 milioane de euro anual. **Efecte economice:** economiile ar fi reduse.

Opțiunea de politică 3: armonizarea normelor de competență și introducerea unor norme privind recunoașterea și executarea automată a hotărârilor, deciziilor și actelor. Această opțiune ar avea un efect pozitiv limitat în ceea ce privește existența procedurilor paralele și facilitarea recunoașterii hotărârilor. Cu toate acestea, incertitudinea privind stabilirea legii aplicabile ar persista. **Drepturi fundamentale:** un efect pozitiv asupra exercitării efective a dreptului de proprietate. **Efecte sociale:** ar putea fi realizate economii prin evitarea procedurilor paralele și prin facilitarea recunoașterii și executării hotărârilor. **Costuri financiare:** scăzute (în ceea ce privește introducerea noilor norme de competență). **Efecte economice:** economiile realizate de statele membre ar fi scăzute.

Opțiunea de politică 4: armonizarea normelor privind conflictul de legi. Această opțiune ar oferi anumite avantaje în raport cu situația actuală. De exemplu, chiar dacă mai multe instanțe ar putea încă să soluționeze același caz, acestea ar trebui să aplice aceleași dispoziții de drept material privind regimurile patrimoniale (întrucât ar aplica aceleași norme privind conflictul de legi). În plus, introducerea unor norme armonizate care prevăd un număr limitat de opțiuni de care dispun cuplurile pentru stabilirea legii aplicabile, ar consolida certitudinea juridică cu privire la legea care trebuie aplicată. **Drepturi fundamentale:** un efect pozitiv asupra exercitării efective a dreptului de proprietate. **Efecte sociale:** reducerea costurilor prin diminuarea cheltuielilor de judecată. Situația actuală s-ar îmbunătăți prin eliminarea motivelor de recurgere precipitată la instanța mai favorabilă, precum și prin evitarea eforturilor practicienilor din domeniul juridic care trebuie să analizeze normele privind conflictul de legi ale celorlalte țări pentru a ști care este legea aplicabilă. **Costuri financiare:** foarte reduse pentru administrație. **Efecte economice:** economiile ar fi reduse.

Opțiunea de politică 5: un model de convenție matrimonială european uniform și opțional. Această opțiune (disponibilă doar în cazul cuplurilor căsătorite) ar garanta cuplurilor care au încheiat o convenție matrimonială faptul că aceasta din urmă (inclusiv normele alese de soți) ar fi recunoscute în ansamblul Uniunii Europene. În plus, cuplurile ar putea opta pentru legea aplicabilă în vederea facilitării desfășurării procedurilor de divorț sau

privind succesiunile. **Efecte sociale:** sporirea gradului de certitudine juridică. **Costuri financiare:** costuri legate de eforturile administrative în vederea elaborării legislației necesare la nivelul UE. De asemenea, ar fi necesară formarea practicienilor din domeniul juridic din statelor membre. **Efecte economice:** ar genera economii limitate. Cu toate acestea, marea majoritate a experților consideră o asemenea propunere inoportună din cauza diferențelor majore care încă persistă între legislațiile statelor membre.

Opțiunea de politică 6: armonizarea normelor privind conflictul de legi și introducerea unor norme privind recunoașterea și executarea automată a hotărârilor. Norme armonizate privind conflictul de legi ar garanta pentru o anumită cauză aplicarea aceleiași legi în ansamblul UE (ar elimina căutarea instanței celei mai favorabile și ar asigura alegerea normelor aplicabile). În plus, armonizarea normelor privind conflictul de competențe ar reduce în mod considerabil posibilitatea desfășurării de proceduri paralele, iar normele privind recunoașterea și executarea ar facilita circulația deciziilor și actelor. **Efecte sociale:** reducerea costurilor pentru cetățeni (respectiv, reducerea cheltuielilor de judecată, în special când s-a optat pentru o anumită lege). **Costuri financiare:** costuri legate de eforturile administrative în vederea adoptării legislației necesare la nivelul UE. De asemenea, ar fi necesară formarea practicienilor din domeniul juridic din statelor membre. **Efecte economice:** economiile ar fi cele mai importante, în raport cu alte opțiuni de politică.

Pentru opțiunea de politică 7, „furnizarea de informații privind regimurile patrimoniale ale cuplurilor căsătorite și ale celor aflate într-un parteneriat înregistrat”, au fost prevăzute o serie de subopțiuni :

- crearea unei pagini de internet privind registrele și dispozițiile naționale existente în materia regimurilor patrimoniale;
- crearea unei baze de date/a unui sistem de gestionare a cunoștințelor privind la registrele și dispozițiile naționale existente în materia regimurilor patrimoniale;
- adoptarea unei recomandări a Comisiei privind instituirea unor registre naționale interconectate privind regimurile patrimoniale și organizarea unor campanii de informare;
- crearea obligatorie a unor registre naționale interconectate în materia regimurilor patrimoniale.

Toate aceste subopțiuni vizează îmbunătățirea accesului la informațiile privind regimurile patrimoniale. Atât în baza evaluărilor efectuate privind realizarea obiectivelor, cât și a costurilor estimate, opțiunea preferată în ceea ce privește furnizarea de informații cu privire la regimurile patrimoniale este cea referitoare la crearea unei pagini de internet privind registrele și dispozițiile naționale existente în materia regimurilor patrimoniale. Deși o parte a celorlalte opțiuni de politică realizează obiectivele într-o măsură sensibil mai ridicată, avantajele suplimentare limitate care rezultă nu compensează costurile previzibile.

4.3. Opțiunea preferată

Această opțiune ar presupune o acțiune la nivelul UE sub forma:

- adoptării a unui pachet de două **regulamente**, unul privind cuplurile căsătorite, iar celălalt privind parteneriatele înregistrate, care să armonizeze normele privind conflictul de legi și normele în materie de competență și care să introducă norme privind recunoașterea și executarea automată a hotărârilor și altor acte și

- **crearea unei pagini de internet** cu privire la registrele și dispozițiile naționale existente în materia regimurilor matrimoniale.

4.4. Amploarea posibilă și natura efectelor opțiunii preferate

Această opțiune este cea care permite cel mai bine realizarea obiectivelor specifice menționate.

Armonizarea normelor privind competența (inclusiv introducerea unei dispoziții privind *litispendența*, în combinație cu normele privind recunoașterea și executarea hotărârilor și actelor) ar reduce în mod considerabil riscurile desfășurării unor proceduri paralele. În plus, normele privind conflictul de legi nu ar mai crea premisele căutării instanței celei mai favorabile. De asemenea, ar asigura aplicarea unei legi identice pentru o anumită cauză în toate statele membre ale UE. Introducerea unor norme care să prevadă opțiuni limitate pentru soți în ceea ce privește legea aplicabilă, ar spori gradul de certitudine juridică și le-ar conferi o anumită libertate de decizie în ceea ce privește legea aplicabilă bunurilor acestora, garantând, în același timp, protecția intereselor terților.

Este probabil ca dificultățile legate de recunoașterea hotărârilor, deciziilor și actelor să dispară aproape în totalitate. Această opțiune creează avantaje importante în ceea ce privește economiile, întârzierile în recunoașterea deciziilor și evitarea recurgerii la instanțe din diferite state membre.

Normele privind competența în ceea ce privește lichidarea regimurilor patrimoniale ar extinde competența instanțelor care se pronunță asupra unui divorț sau asupra unei succesiuni și la aspecte legate de lichidarea regimului patrimonial. Aceasta ar avea ca rezultat o mai mare certitudine juridică pentru cetățeni, întrucât instanța care se pronunță asupra divorțului sau succesiunii își va extinde competența și asupra lichidării regimului patrimonial.

Problemele privind cuplurile care nu au optat pentru o anumită lege vor fi rezolvate, de asemenea, printr-un sistem bazat pe o ierarhie de factori de legătură care s-ar aplica regimurilor patrimoniale și ar fi comune tuturor statelor membre. În plus, principiul imutabilității și un sistem unitar ar asigura că legea aplicabilă în materia regimurilor matrimoniale nu se schimbă atunci când un cuplu se mută într-o altă țară, și că se aplică în legătură cu toate bunurile acestora.

În plus, crearea unei pagini de internet ar îmbunătăți accesul la informațiile privind regimurile patrimoniale existente în alte state membre. Ar oferi puncte de contact cu privire la registrele existente și ar facilita accesul la informațiile legate de legislația națională în materia regimurilor patrimoniale. În general, opțiunea preferată ar crește probabilitatea respectării într-un mod eficient a drepturilor fiecărui soț, partener sau creditor public sau privat, etc. De asemenea, opțiunea ar crește probabilitatea ca alegerea inițială a soților să nu fie afectată de nicio decizie de a se muta sau de a dobândi bunuri în altă țară.

4.5. Costurile opțiunii preferate

La nivelul UE, această opțiune de politică preferată ar genera costuri în ceea ce privește eforturile administrative de elaborare a legislației necesare. **La nivel național**, ar rezulta costuri legate de adoptarea de dispoziții naționale suplimentare (dispoziții privind determinarea legii aplicabile, de exemplu), precum și de formarea practicienilor din domeniul juridic (de exemplu, juriști, judecători, notari, avocați) și de asigurare a cooperării judiciare.

Atât UE, cât și statele membre, ar trebui să suporte costuri suplimentare legate de campanii de informare pentru prezentarea noii legislații.

În ansamblu, opțiunea de politică preferată ar putea conduce la reduceri ale costurilor estimate în prezent la maxim o treime din costurile imputabile în prezent problemelor existente, respectiv de 0,4 miliarde de euro (costurile sunt estimate la 1,1 miliarde anual). Aceste reduceri ale costurilor ar fi deosebit de importante pentru căsătoriile și parteneriatele înregistrate internaționale, în special în ceea ce privește problemele care apar în momentul separării sau al decesului.

Simplificarea legislației (și reducerea costurilor procedurilor judiciare) ar avea ca rezultat o scădere a onorariilor practicienilor din domeniul juridic. Cu toate acestea, acest fapt ar fi compensat de posibila creștere a volumului de muncă al persoanelor implicate în întocmirea convențiilor matrimoniale sau a contractelor de parteneriat și de ameliorarea calității serviciilor ca urmare a reducerii incertitudinii juridice.

Opțiunea preferată ar fi neutră din punct de vedere fiscal, cele două regulamente neproducând nicio schimbare în ceea ce privește legislația fiscală a statelor membre.

4.6. Valoare adăugată pentru UE

Principalele probleme sunt legate de conflictul dintre normele naționale privind legea aplicabilă, competența, precum și problemele privind recunoașterea și executarea hotărârilor și actelor între statele membre. Întrucât aceasta este o problemă transfrontalieră, poate fi rezolvată doar la nivel european. Dacă statele membre modifică sistemele juridice naționale din proprie inițiativă, este puțin probabil ca acestea să armonizeze propriile dispoziții cu cele ale statelor membre ale UE. O acțiune la nivelul UE este necesară, având în vedere natura și amploarea problemei și prezintă beneficii evidente în raport cu o acțiune întreprinsă la nivelul statelor membre. Legislația UE existentă privind competența și recunoașterea hotărârilor în alte domenii și-a demonstrat eficacitatea și utilitatea pentru cetățeni.

Opțiunea preferată va genera beneficii evidente pentru cetățenii UE care fac parte dintr-un cuplu internațional, prin instituirea unor norme clare cu privire la modalitatea de administrare a bunurilor acestora în caz de separare sau deces. Problemele pe care le abordează opțiunea de politică preferată sunt generate, parțial, de piața internă și libera de circulație a persoanelor. Dacă problemele actuale nu sunt rezolvate, încrederea în piața internă a UE și în spațiul fără frontiere interne al UE de libertate, securitate și justiție ar putea fi afectată. Într-adevăr, lichidarea regimurilor patrimoniale care au o dimensiune internațională este mai costisitoare și mai îndelungată pentru cetățeni decât lichidarea regimurilor patrimoniale naționale. Prin garantarea unei gestionări mai eficace a lichidării regimurilor patrimoniale cu caracter internațional, opțiunea preferată ar promova încrederea în funcționarea pieței interne și ar simplifica viața cetățenilor. Propunerile ar contribui la atingerea obiectivului UE de facilitare a vieții cetățenilor acesteia, fără a face discriminări între cuplurile pur naționale și cuplurile cu o dimensiune internațională.

În general, beneficiile economice estimate ale opțiunii preferate sunt considerabile și ar trebui să contribuie la îmbunătățirea semnificativă a situației acestor cupluri. Doar asemenea inițiative legislative ale UE pot oferi soluții cuplurilor care prezintă o dimensiune transfrontalieră și pot îmbunătăți situația familiilor europene care beneficiază de un spațiu european veritabil, fără frontiere interne.

Cu toate acestea, inițiativele respectă principiul subsidiarității: întrucât armonizarea dreptului material nu intră în competența UE, viitoarele instrumente nu vor aduce atingere normelor interne ale statelor membre și nu vor presupune armonizarea diferitelor drepturi materiale care se aplică drepturilor patrimoniale ale soților și partenerilor.

5. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Pentru a monitoriza punerea în aplicare a regulamentelor și pentru a asigura succesul paginii de internet, Comisia va efectua periodic evaluări și va elabora rapoarte. Comisia va pregăti rapoarte de evaluare privind aplicarea regulamentelor. De asemenea, Comisia va monitoriza folosirea paginii de internet pentru a observa în ce măsură este folosită de cetățeni și terți pentru a afla informații, precum și pentru a identifica modalități de îmbunătățire a acesteia. În plus, Rețeaua judiciară europeană în materie civilă și comercială ar putea juca un rol important în ceea ce privește consolidarea cooperării între statele membre în vederea aplicării regulamentelor.